

DRAHOTUŠE MĚSTO

Pod protektorátem městské rady v Drahotuších uspořádal a vydal
Karel Žůrek.

KNIHTISKÁRNA FRANT. BARTOŠ, PŘEROV.

DRAHOTUŠE MĚSTO

Pod protektorátem městské rady v Drahotuších uspořádal a vydal Karel Žůrek.

Foto Fanta Hranice. - Štočky dodala „Chemigrafia“, grafický reprodukční závod v Brně.
Vytiskla knihtiskárna Frant. Bartoš v Přerově.

Fr. Pátík, starosta města.

Úvodem.

Poloha města Drahotuš nestala se rozvoji města právě příznivou. Srázné úbočí na mnoha místech, zvláště u osady Rybáře patřící k Drahotuším, nepřípustily založení nejjednoduššího prostředku spojovacího, jakými jsou silnice. Z toho důvodu postrádající Drahotuše spojení se zemědělským Záhořím, zůstaly samy na sebe a sousední vesnice odkázány.

Ráz kraje i města v poslední době je téměř většinou zemědělský, bez průmyslových závodů, ač v minulosti byly Drahotuše městem kvetajících řemesel. Jeho bohatství tvoří velký katastr půdy zemědělské. Nevčasný konservatismus zavinil, že v dobách největšího rozmachu nedostalo se městu žádných průmyslových závodů, ježto až do nedávna se každé továrně houževnatě bránilo. Tato konservativnost osvědčila se nejen v minulých dobách, ale i v nedávné minulosti, když každá novota, každý pokrok, odmítány byly s naprostou nedůvěrou a sváděny proti nim boje, třebaž později zkušenosti ukázaly, že bráněno bylo věcem dobrým a obecně prospěšným.

Bylo by ovšem nespravedlivě tvrdit, že Drahotuše v důsledku toho se úplně zastavily ve svém vývoji, neboť již počátkem 20. století vykazovaly proti dřívějšímu pokrok. V r. 1900-1901 provedena

hospodářsky úspěšná meliorace luk a polí, v roce 1904 započato s bouráním starých jatek na náměstí, na němž zřízeny k ozdobě města vzhledné sady. V r. 1906 přeměněna zástavka v nádraží a v r. 1911-1912 postavena nová školní budova — největší snad na hranickém okrese.

Ale přece jen nejrychlejší tempo v rozvoji nastalo v letech popřevratových. Stavební ruch, jenž v letech válečných zanikl téměř úplně, zvýšil se tou měrou, že celkový počet domů vzrostl o celou čtvrtinu. Obec sama v tomto stavebním období provedla elektrisaci, rozparcelovala louku v ulici 28. října na 7 stavebních míst, započato s kanalisací na náměstí. V poslední době zhotoven a schválen nadřízenými úřady regulační a zastavovací plán města Drahotuš, provedena část regulace potoka Hrabovského, čímž získáno 8 stavebních míst, parcelace pozemku u Trávníckého mlýna, na 19 stavebních míst, vydlážděna ulice k Rybářím, započalo se s upravením cest a kanalisace v zastavěných čtvrtích, v minulém roce zřízena IV. třída měšťanské školy. Obec stará se o čištění města a okrašlovací spolek pečuje vzorně o sad na náměstí.

Další snahou obce jest pokračovati v započaté úpravě cest, rygolů a soustavné kanalisaci, dokončení regulace potoka Hrabovského. Dále je nutno se starati o vybudování obvodové (újezdne školy měšťanské), aby odpovídala požadavkům dnešní doby a o přestavbu zadní části radnice.

Povolání činitelé vůbec usilují o zdatné zvelebení města do budoucna, jak kulturně tak i hospodářsky, což jen při dobré vůli obyvatelstva může se uskutečniti. K dosažení tohoto úkolu je třeba solidarity zástupců všech stran na radnici; abychom dali městu co potřebuje, je třeba práce tvořivé a nenáročné, vedené jediné a pouze zájmem celku.

Jsem přesvědčen o tom, že město Drahotuše je ve svém vývoji na vzestupu. My i naši předchůdci pracovali jsme jen pro rozvoj našeho města, ovšem různými cestami. Teprve budoucnost posoudí naši práci a shledá-li nedostatky, vyváží je jistě na druhé straně tím nejlepším úmyslem, jímž vedeno také naše podnikání.

Účelem této publikace je seznámiti širokou veřejnost s významnou minulostí města, na jehož dějinách měly často vliv význačné osobnosti a současně upozorniti na kulturní a hospodářský vývoj přítomnosti.

V Drahotuších v listopadu 1936.

František Pátík, starosta.

Z minulosti hradu a města.

Město Drahotuše původem svým sahá hluboko do minulosti. V dějinách objevuje se teprve počátkem druhé polovice 13. stol., až do té doby zvláštních pramenů kronikářských o Drahotuších není, mimo neurčité, pravděpodobně zkazky dávných dob.

Před r. 1200 osazeno bylo celé široké údolí Moravy na levém břehu pak dolní tok Bečvy. Pokud křesťanství nevniklo v naše rodné kraje a dávní naši předkové trvali v tradicích původní své víry, způsobech života a zaměstnání, bylo obyvatelstva pořádku a nejúrodnější kraje naše byly namnoze pralesy, kde člověk o každou píď půdy se vzdornými živly zápasiti musel. Rovinaté krajiny moravské poskytovaly vhodnější místo pro lidské obydlí. Úrodná půda, potoky zrypělá, poskytovala člověku hojně rostlin a plodů, větší vody v dolinách chovaly hojnost ryb, lesy pak hojnost zvěře. V době té jednotlivé rody a čeledi osady toliko při toku řek zakládaly, bylyť jim nejen nejpřirozenějším a bezpracným prostředkem spojovacím, ale i obranným.

Při obávaném nájezdu nepřátel napustili příkop osady obklopující vodou a ze srubených valů bylo pak snadno domoviny své hájiti. V lesnaté tehdy pustině středního Pobečví, na samém toku řeky Bečvy, dle pověsti stávala zaniklá osada Mikulovka s kostelíkem, od něhož i trať polní obdržela své jméno »Na kostelíku«.

Listinou pána Ctibora z Cimburka z r. 1473 připomíná se současně hrad Drahotuš, městečko Drahotuš i ves Mikulovka. Stejně doložena listinou z r. 1371 a 1437 dokonce s mlýnem a zároveň se uvádí mlýn v Drahotuších.

V trati »na kostelíku« u Bečvy, kde dosud při orání přichází se na části základního zdiva, stával snad kdysi starý kostelík zasvěcený sv. Mikuláši, ale již r. 1582 mluví se jen o místě, kde stával. V privilegii pána Jana ml. ze Žerotína a Anny Kropáčky z Nevědomí, daném na zámku v Hranicích r. 1582, vzpomíná se také zaniklého kostelíka sv. Mikuláše u Bečvy... až skrze jezero, jenž slovo Kacziuo, mimo místo, kde býval kostelík mající jméno sv. Mikuláše. »Na kostelíku« Mikulovka neležela a sotva bude možno též zjistit určitějších zpráv o osudech kostelíku. S osadou Mikulovkou spojuje jej jen lidová tradice. Kdy byly Drahotuše založeny, není sice historicky zaznamenáno, avšak bližší pravdě je možnost, že při osazování

povodí řeky Bečvy, jakýs rod usadil se na místě toku Bečvy vzdálenější, povýšenější, kde část Drahotuš zvaná »Zachaloupčí« se rozkládá a sroubivší na nepatrné výšině, zvané dosud na hradě tvrz, jal se po způsobu tehdejších ji opevňovat. Příkop rukou lidskou vyhloubený až na naše časy se uchoval. Zůstal tu asi zbytek ohrady starší, než jsou středověké tvrze. Průběhem času se rozmnoživšímu rodu nestačil více srub a členové rodiny dle platných tehdy zákonů záduhu stavěli svá bydliště kolem hradu stařešiny, vладыky to a hlavy celého rodu. Záduha netrvala dlouho, množství rodin nutilo k dělení. Tyto oddělené statky, které se dědily z pokolení na pokolení, sluly dědiny, jich držitelé dědici. Stařešina měl rozhodné slovo na soudě i v náboženském hnutí.

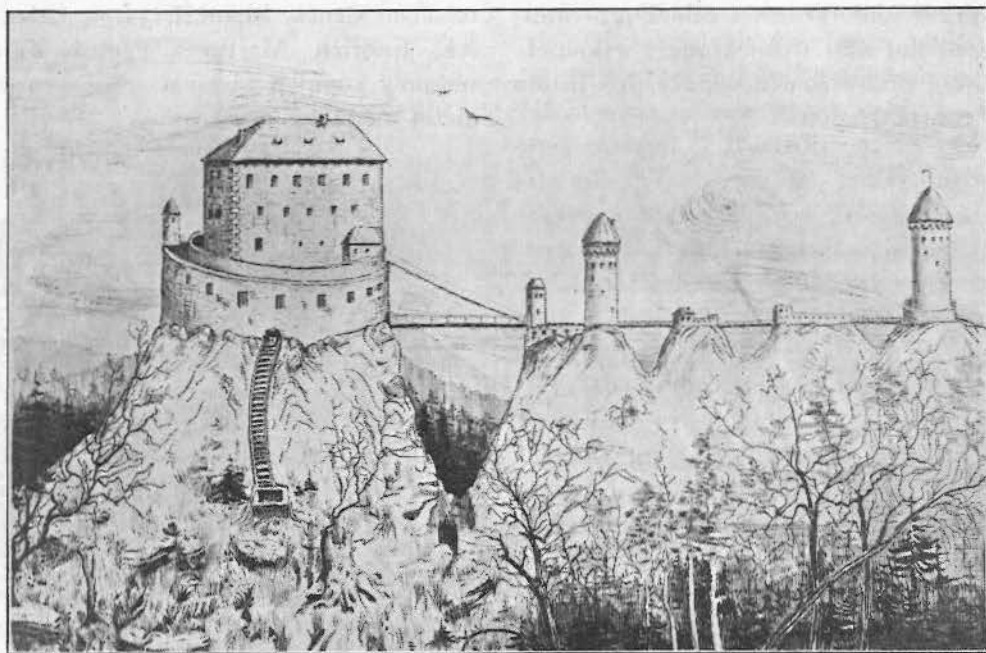
Osada se dále utěšeně šířila a mohutněla, až vpád Maďarů za Mojžíra II. a v zápětí jemu jdoucí ztroskotání říše Velkomoravské osadě smrtelnou zasadilo ránu. Loupeživé hordy asiátů přivodily asi na čas úplný její zánik. Když po 150 letech v kraje naše odebral se mnich Jurik, našel v údolí Bečvy jen pusté lesy a na výšinách v úkrytu roztroušené chatrče lidu útrapami stálých válek zbědovaného. Zápasiliť i po vypuzení Maďarů o Moravu a Těšínsko Čechové s Poláky a kraj náš byl namnoze i dějištěm válek a proto v držení hned té, hned oné ze zápasících stran. Mimo to Pobečví, ležící poblíž hlavní cesty obchodní a vojenské Záhořím vedoucí, bylo vždy na ráně. Jak se Drahotuše zotavily a vzrůstaly průběhem století 12. a prvé polovice 13., nelze vystihnouti, ježto zakladatel Hranic, mnich Jurik, veškerou péči jim založené osadě věnuje, o osady okolní se nestaral. R. 1241 od východu přivalily se divé hordy Mongolů zaplavivše celou východní část Evropy, až do naší vlasti vnikli. Hranice, Drahotuše, Lipník spáleny, obyvatelstvo povražděno nebo do zajetí odvečeno. Snad by Drahotuše nebyly více se vzmohly, kdyby těžce po tolikráte již stížené osadě nebyla vyvstala v osobě urozeného pána Bohuše, toho času seděním na hradě Drahotušu, který u krále Přemysla Otakara II. byl ve veliké vážnosti, zastávaje nejpřednější úřady v zemi. Král Přemysl Otakar II. daroval svému oblíbenci Bohuši dědičně za věrné a užitečné služby zeměpanské území »Lipensko«, na kterém ležely vesnice Lipník a Drahotuše, jejichž místní názvy svědčí o starém slovanském původu. Správním střediskem tohoto území byl hrad Drahotuš nad vesnicí Podhořím

severovýchodně od Lipníka, který vévodil celému okolí.

V 11. a 12. stol. vládl na tomto hradě původně většinou dřevěném, rod rytířů Horeckých z Horky. Počátkem druhé poloviny XIII. stol. před r. 1269 byl vystavěn maršálkem moravským Bohušem v raně gotickém slohu, na Moravě tehdy obvyklém, pojmenovav jej Drahotušem podle starého hradiska drahotušského, položeného v jihozápad. směru, nynější »Zachaloupčí«. Na bývalé tvrzi stojí dnes dvě chalupy č. 170 a 171. Stavba hradu nebyla jistě podřadná, když jej stavěl jeden z největších a nejvlivnějších magnátů na Moravě. — V listině z r. 1278 Žofie, manželka maršálka Bo-

ravských pramenech uvádí se maršálek Bohuš po prvé 12. září 1263 a to na listině vydané na hradě pražském Přemyslem Otakarem II., králem českým a markrabím moravským.

S přídomkem »nejvyšší maršálek krále Přemysla Otakara II.« jako svědek uveden Bohuš na darovací listinu kláštera Hradištského u Olomouce r. 1269 a s podpisem »nejvyšší maršálek moravský«, s bratrem Hartmanem na darovací listinu kláštera cisterciátského v Oslavanech r. 1280, kde byla jeho dcera Herka jeptiškou. V této době byl moravský maršálek vysokým zemským úředníkem se značnou soudní kompetencí, neboť rozsuzoval spory příslušníků dvora a soudil spory o čest; byl

Ideální obraz hradu Drahotuš. — Zámecké museum v Lipníku. — Nakreslil lesní adjunkt Macháč.

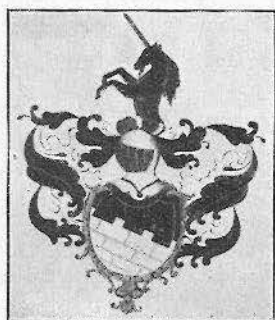
huše, zve Drahotuš hradem celé rodiny. Rodné sídlo pána Bohuše bylo Boskovsko. Sám se podpisoval z Drahotuš, kdežto druhá linie tohoto rodu psala se i nadále z Holštýna a udržela se v blízkém okolí až do 14. století. Hrad pozůstával pravděpodobně z hlásky kulaté na nejvyšším, nejseverněji povýšeném skalisku, čtyřstranných příkopů, oddělených skalisky, na nichž vybudovány věže tvrzí, jež byly spojeny visutými dřevěnými můstky. Za příkopy nacházela se hlavní budova. Studně na straně východní, jak zřejmo z pozůstatků zdiva, byla s hradem spojená úzkou kamennou chodbou. Poloha starého hradu ještě přesněji se rysuje zachovalými vykopávkami hradu, prováděnými velkostatkem lipenským. V souvěkých mo-

zalcem v šlechtických záležitostech ve sporech o šlechtické stupně a pod. Měl vlastní soudní funkci nad dvořany v panovníkově okolí.

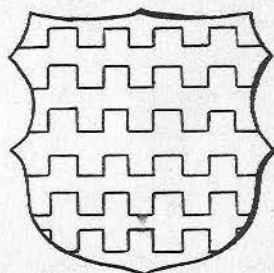
Vlivem pána Bohuše povýšil král Přemysl Otakar II. Lipník na město a Drahotuše na městečko v období 1263—1278, Lipník dostal do městského znaku půl stojícího korunovaného lva českého. Drahotuš v stříbrném poli věž korunovanou cimbuřím s polovicí rozkřídlené orlice; spolu dáno jim dovolení pečeti voskem červeným. Na město povýšeny Drahotuše v XV. stol. Oběma městem pak ponechány staré místní názvy. Rodný znak pánů z Drahotuš nedostal se do obou městských znaků ani z části. Bohuš měl ve štítu trojlistou korunu, z níž vyrůstají dva kamzičí růžky.

Dvě Bohušovy pečeti ze dne 2. ledna 1278 a 7. července 1280 zachovaly se v zemském museu moravském v Brně. Bohuš zemřel 21. května 1288.

K hradu Drahotuši nad Podhořím přináležela tvrz u Skálky na levém břehu Bečvy na kopci u Rybář. Tato byla zbrojnoši jen slabě obsazena a sloužila ponejvíce pro světelné signály, dávané ohněm při blížícím se nepříteli. S tvrzí ve Stříteži stála takto ve spojení s hradem Starojičinským, Drahotušem a Helfenštejnem. Za krále Jana Lucemburského byla silnice k vůli loupežným nájezdům přeložena z Bělotína přes Hranice, Drahotuše, Slavič, Lipník pod ochranou hradu Helfenštejna přes Vel. Újezd do Olomouce. Jan Lucemburský, otec krále Karla IV., podmanil si četné hrady na Moravě, dal rytíře i s čeledí pro drancování a utiskování lidu i pro krádeže a loupeže pověsiti, některé hrady zbořiti, silnice pro jistotu přeložiti, jak shora uvedeno.

Znak Horeckých z Horky.

Znak pánů z Cimburka.

Znak pánů z Pernštejna.

Rozsah celého panství Bohušova byl asi tento: Drahotuš hrad a městečko Drahotuš, Klokočí, Hrabůvka, Velká, Juřitinov, Podhoří, Soběkov (nyní polní trať u Podhoří, zvaná Žabíkov), Jezernice, Středolesí, Svatišov, Slavič, Lhotka, Radíkov, Zaniklé osady Soběkov, Svatišov a Juřitinov stály nejspíše na vrchovině výběžku oderského pohoří, zničeny však požárem, pro nevýhodnou, vodou chudou polohu více nevystavěny. Obojí pak lesnatý řetěz hor z té i oné strany Bečvy náležel k panství Drahotušskému.

Na území tohoto panství, sahajícího na levý břeh řeky Bečvy, vystaven později násilně hrad Helfenštejn. Synové Bohušovi a jeho dědicové Častelev, Smíl, Crha a Kuno vznesli žalobu na lupiče, leč ve strastné době vlády Braniborů v Čechách ničeho nepořídili.

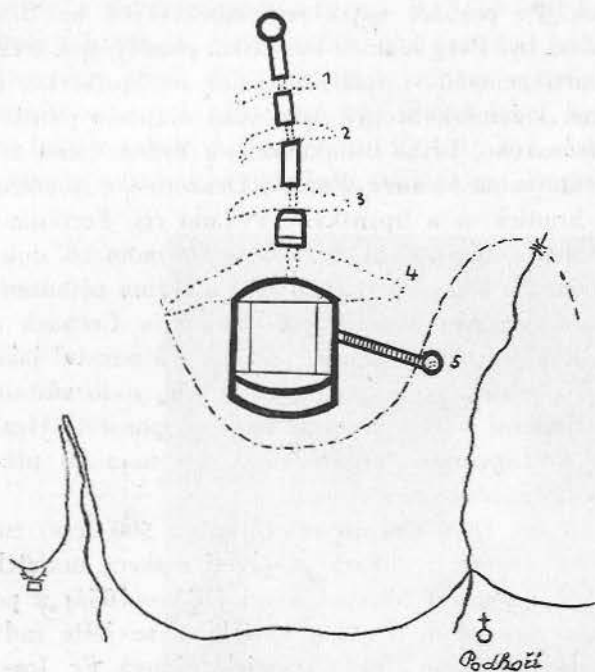
Koncem XIII. století král Václav II. daroval hrad Helfenštejn Vokovi z Kravař. Mezi potomky Bohuše z Drahotuše a pány z Kravař nastaly pro Helfštýn různice, které ukončeny smírem r. 1349. Když totiž r. 1348 založeny zemské cúdy Olomucké, vepsali do nich bratři Čeněk a Mikuláš, že hrad byl vystavěn na jejich pozemcích. Zato dal Jan z Kravař v desky zapsati, že hrad Drahotuš patří dětem Bohuše z Drahotuše.

Panovali-li synové Bohušovi společně či postupně, neb rozdělili-li se o statky otcovské, jichž kromě panství Drahotušského bylo více, nelze zjistiti. Roku 1323 však jest pánem na Drahotuši opět Bohuš, vnuk pravoslavného ochránce města. V necelestých nato 50 letech jsou vlastníky panství drahotušského Čeněk, Mikuláš, Jaroš, Crha, Kuna, Ješek, Jindřich, Martin a Friduš. Zajímavé jsou smlouvy kupní a zástavy, jimiž se poměry vlastnictví měnily.

Tak prodal roku 1351 Jaroš z Drahotuše polovici a Yneš r. 1353 druhou polovici vesnice Vrchoslavice Janu z Kravař. Kuna z Drahotuše dal se svolením svých bratří Čenka a Martina své choti zapsati věnem v užívání polovici města Drahotuše s jatkami a hospodami v ceně 200 hřiven a polovici Jezernice v ceně 100 hřiven. Zato přivolil, aby manželce bratra jeho Martina dána byla ves Slavič v ceně 120 hřiven věnem. R. 1371 prodali konečně bratři Kuno, Jaroš, Ješek a Bohuš z Drahotuše svůj hrad i s městem, pak vesnice Jezernici, Podhoří, Milenov, Radíkov, Středolesí, Sebekov, Uhřinov, Juřitinov, třetinu Bohuslávky a osminu Veselíčka s patronátem a všemi právy a povinnostmi, markraběti Janovi, bratru slavného otce vlasti, Karla IV.

Takto přešly Drahotuše po vladaření více než

stoletém z držení pánů Drahotušských v majetek pánů nových. Markrabě Jan, ani nového vlastnictví neshlédnuv, zemřel již r. 1375. Syn jeho, markrabě Jošt, žije v ustavičné rozepři s bratrem svým Prokopem, spoluvladařem Moravy, zadlužil statek Drahotušský do té míry, že jej Ctiboru Tovačovskému z Cimburka zastaviti a synu jeho Albrechtovi dokonce, nemoha zástavu 2244 hřiven vyplati,

Půdorys hradu Drahotuš.

titi, r. 1408 v zatímné užívání přepustiti musil. Nový tento pán, příznivec velký města Drahotuš, zrušiv odúmrt, nařídil, aby s majetkem bezdětně zemřelého konšel a příseční obce ku prospěchu města volně nakládati směli, potvrdil dávné výsady a novými je nadal, zbaviv je všelijaké roboty, povozů přípřežných a všelijakých dávek ku hradu. Po Albrechtu byl pánem na Drahotuších vnuk jeho Ctibor z Cimburka a na Tovačově, nejvyšší sudí moravský. Než i panství pánů z Cimburka a Tovačova bylo na mále. Roku 1476 prodal Ctibor veškeren statek za 7000 dukátů panu Vilému z Pernštejna na Helfenštejně. Zavítal-li kdy Vilém na panství, usadil se vždy na zámku hranickém, dřívějším majetku již svém.

Za válek husitských seděl v právním držení hradu a města Drahotuš s vůkolními vesnicemi pan Jan z Cimburka a Tovačova. Po bitvě u Lipan, kde selská lidovláda Táboritů za vedení Prokopa Holého a Prokúpa podlehla jednotě Panské, spojené s Pražany, nastalo i v Čechách a na Moravě neblahé středověké pěstní právo a zejména zvlá

drobné šlechty řádila divě. V r. 1437 zmocnil se násilím hradu Drahotuš rytíř Boček Puklice z Pozořic, nehodná to odnož staroslavného rodu Pukliců ze středních Čech, a Jan z Cimburka pohnal ihned po lupu lupiče Bočka na zemský soud v Brně, že jemu sáhl na právní majetek odnětím hradu a na poddané Podhorské pod hradem a Drahotušské v městě a z toho berně, dávky a desátky bez práva bral a vynucoval.

Škoda jen, že se nedochovaly rozsudky soudní z četných jeho lupičských rozepří. Takových Pukliců bylo tehdy na Moravě mnoho. Na hradě Drahotuši seděl násilím se ho zmocniv Boček Puklice, na Žerotínově hradu v Přerově jeho bratr Vilém a na protějším hradě Helfštýně, ne celou míli vzdáleném jižně od hradu Drahotuš, uhnízdil se po válkách husitských lupič Jan z Messenbeka, o němž vypravují knihy půhonné a nálezové stejné historky jako o jeho sousedu na hradě Drahotuši. Ale po desítiletích, oba už vypuzeni stavovským vojskem, řadí zas jinde. Puklice na Štramberku a Messenbek na Rožnově. Ale ani tam se neudrželi a stihl je konečně zasloužený trest.

Hrad Drahotuš, od r. 1405 zcela opuštěný, pustnul, sdíleje osud početných svých druhů. K novému pánu svému odebrali se r. 1487 Drahotuští s prosbou, aby jim všechny výsady dosud platné potvrdil. Vilém nezpečoval se tak učiniti — ba i mnohými jinými právy je nadal. Téhož roku postoupili jemu Drahotuští na přání les Drahotuš, začez v náhradu les Hadovec obdrželi. Roku 1489 dal vykopati příkop od hranického splavu přes

Vykopávky hradu Drahotuš.

pole drahotušská, jímž rybníky své napouštěl. Pozůstatky hráze vodě směr dávající táhnou se posud od Hranic až ke Slavíči.

Nadační listiny z r. 1487, 1480, 1515 a 1516 uloženy jsou v městském archivu drahotušském. Rok před svou smrtí (1521) odevzdal šlechtitý Vilém z Pernštejna panství Drahotušské v držení syna svého Jana.

Za téhož nabyli Drahotuští opět Drahotuš, ježto dovolili r. 1536 Janovi přes Drahotuš pastvisko a strouhu vésti. Původní radnice městská byla nepochybně za Viléma nebo jeho nástupce Jana vystavěna.

Jan z Pernštejna prodal panství Drahotušské *Uáclavu Haugvicovi* z Biskupic r. 1547.

Šest let nato r. 1553 koupil je zpět *Jan Kropáč z Nevědomí*, poslední to větev starobylého rytířského, později panského rodu na Moravě po meči. Ve svém erbů měl na modrém štítě tři lilie křížem dolů a nahoru položené. Z jeho doby chová se v zámeckém archivu v Lipniku krásně psaný urbář z r. 1569. Nejstarší urbář z Helfenštejnského panství z doby pánů z Pernštejna z roku 1544 nalézá se v zámeckém archivu Schwarzenberském v Třeboni.

Jan Kropáč, jehož předešly na věčnost dvě manželky, tři dcery, tři synové, zemřel r. 1572, zanechav panství Drahotušské jediné své pozůstalé dceři Anně, provdané za Jana z Kunovic. Po časně jeho smrti pojala r. 1582 za manžela *Jana ml. ze Žerotína*, kterýž měšťany Drahotušské právem várečným nadal. Po smrti Žerotínově uvázal se v panství Drahotušské pan Jetřich z Kunovic. Nebyl však v držení jeho, neboť r. 1600 celé panství se svakem svým *Zdeňkem Žampachem z Potenštejna* s náhradou 17.000 mor. zlatých za statek Světlou vyměnil. S novou touto vrchností žili Drahotuští v samé rozepři. Přeli se o osadu Rybáře, prodej ryb, nucené jich vození atd. Spor se do té míry přiostrčil, že pan Zdeňk po dvakráte dal konšely do vězení vsaditi. Konečně na panském soudě v Olomouci r. 1610 dáno Drahotušským většinou na podanou jimi stížnost za pravdu a pan

Zdeňk Žampach pohořel. Po něm byli v držení panství Drahotušského *Karel Berger z Bergů* od r. 1610—1612 a *Uáclav Mol z Modřelic* r. 1612 až 1620, jenž zúčastniv se povstání proti Ferdinandovi II., jako člen 24členného direktoria s nekatolickými pány, sbíral zbrojnoše z města a venkova na obou panstvích, při čemž s velkou houževnatostí ho podporoval duchovní správce Drahotuš. Po porážce vojsk českomoravských na Bílé hoře, byl Berg k smrti odsouzen, později pak trest smrti změněn v doživotní žalář na Špilberku, a tam i zemřel. Stejný osud stihl majitele panství lipenského, Jiřího Bluntalského z Vrbna, člena direktoria na Moravě. Panství Drahotušské sloučené s hranickým a lipenským, vydáno císařem Ferdinandem II. darem kard. *Fr. Dietrichštejnovi* 16. dubna 1622. Týž, aby pojistil sobě a svému příbuzenstvu rozsáhlý majetek na Moravě, v Čechách a v Rakousích, dal zapsati veškerá svá panství jako fideikomisní hodnost, a tak při jeho rodu zůstalo do dnešní doby s úředním názvem, panství »Hranicko-Lipenské«, pozemkovou reformou po převratu značně ohraničené.

Kard. Dietrichštejn zemřel před 300 lety, 20. září r. 1636, a odkázal v závěti veškerý majetek svému synovci Maxmilianovi (1636—1655) a po něm pak až do r. 1854 vystřídal se ještě řada dalších držitelů z rodu Dietrichštejnova. Fr. Josef Dietrichštejn (1808—1854) nezanechal mužských potomků a rozdělil celý svůj majetek mezi tři dcery, z nichž Terezie provd. za říš. knížete Hatzfelda obdržela panství Hranicko-Lipenské. Po její smrti r. 1909 přešlo panství na její dceru Antonii r. 1909—1933. Z jejího manželství s rak. hrab. Althanem zůstal nynější dědic Dr. Kar. Maxmil. hr. Althan.

Prameny: Fr. Zapletal: Drahotuše jindy a nyní. Flor. Zapletal: Lipensko na úsvitě svých psaných dějin. Záh. kron. XVIII. B. Jindra: Zaniklý kostelík sv. Mikuláše. Záhorská kronika XVIII.

K dějinám kostela.

Dle zápisků P. Narcisa Dvořáka.)*

Do první polovice 13. století nelze vůbec zjistiti, za jakých poměrů duchovní správa v Drahotuších zřízena a farní kostel vystavěn byl.

Prvotní farní chrám Páně na téže místě jako nynější zbudovaný, byl zcela z kamene, svědčící o tom zpráva z r. 1535, dle níž byla v roku uvedeném ke kostelu kamennému přistavěna nová věž

z kamene, krytá břidlicí. V pozdějších letech přistavěny ke kostelu se dvou stran kaple, kostel pak od pradávna byl obklíčen hřbitovem. Náboženské bouře, ne tak husitské jako luteránské, způsobily i v Drahotuších netušené převraty. Působením ma-

**) Zemřel jako farář r. 1935 v Týně u Lipníka.*

jitelů statku Drahotušského rozmohla se v městě i osadách okolních jednota bratrská do té míry, že se zmocnila netoliko otěží vlády, ale i školy i kostela, až na naše doby nazývána jedna z ulic drahotušských, bratrskou. R. 1558 byli kazateli bratrskými kněz Gabriel a po něm Jarolím. Farář Jiřík r. 1574 do Drahotuš dosazený a Viktorin Přibyslavský, byli rovněž bratrskými kněžími, jak ze smluv a darování jich zjištěno. R. 1603 stal se drahotušským a spolu hranickým farářem kněz Borovský, který však bratrskou jednotu opustiv, katolíkem se stal; i nástupce jeho, Pavel Johel, byl asi také katolickým duchovním. R. 1616 byl však vypuzen nekatolickým knězem Mikulášem Drabí-

ský archiv o působení kteréhokoliv kněze v době uvedené se nezmiňuje. Ježto hřbitov na náměstí Drahotuším a přifařeným sedmi obcím nepostačoval, zakoupeno r. 1690 pole za městem a zřízen tam nový hřbitov. Uprostřed hřbitova vystavěna nákladem radíkovského fojta Plisky prostranná kaple sv. Anny r. 1732. Osadníci drahotuští však i nadále, a to téměř až do r. 1799 na vlastním hřbitově kol farního kostela pochovávali. V roce 1784 kostel zbořen a na jeho místě byl postaven v letech 1785-87 nový kostel. Stalo se tak za faráře P. Ondřeje Kellnera. Stavitelem byl mistr Jos. Görig z Nov. Jičína, kostel byl však vysvěcen r. 1810 dne 19. června světícím biskupem olomuc-

Vnitřek farního kostela.

kem, který se na místě až do r. 1622 udržel. Téhož roku vypovězení na věčné časy všichni hlasatelé víry evangelické. Drabík ukrýval se po dvě léta u příznivců svých, až konečně r. 1624 do Prešpurka se odebral, kdež obchodoval. Svou výstředností dal svým nepřátelům popud ke stálému stíhání, konečně pro odboj v 84. roce věku svého roku 1671 v Prešpurku popraven. Pro nedostatek katolického duchovenstva zůstala fara drahotušská osiřelou, a to do r. 1644, kdy se teprve činí zmínka o faráři Valent. Topolanském. Nelze domýšlet se toho, že by až příliš u věcech víry horlivý kard. Dietrichštejn, který Drahotuše zároveň s Lipníkem a Hranicemi obdržel od Ferdinanda II., byl by své vlastnictví tak dlouho bez duchovního správce nechal, leč ani farní úřad, ani měst-

kým hrab. Kolovratem. Na stoletou vzpomínku zbudování byl kostel v r. 1885 vymalován a konečně r. 1893 překrásným hlavním oltářem z kararského mramoru vyzdoben.

Duchovní správě drahotušské jsou přiděleny: Drahotuše, Rybáře, Slavič, Milenov, Klokočí, Hrabůvka, Radíkov, Lhotka a Velká. Celá farnost čítá asi 3767 duší. Duchovními správci od r. 1801 byli: Kornitzer Josef 1801—1805, Rössner Jan 1805 až 1818, Mück Josef 1818—1833, Axmann Frant. 1833—1844, Fiedler Frant. 1844—1845, Radda Jan 1845-1867, Vysoudil Petr 1867—1876, Brossman František 1876—1892, Hyněk František 1892 až 1912 (zemřel 23. února 1912), Msgre Dr. Fr. Příkryl od r. 1912.

*

Kooperatory a kaplany od r. 1848 byli:

Schmidt Jan, Přehnil František, Hynek František, Chalupa Pavel, Chytil Josef, Bařinka Cyril, Heřmánek Osvald, Seget Josef, Pyskovský Alois,

Doležel Kar., Dvořák Narcis, Freund Alois, Sloup-
ský Ladislav, Paleník Josef, Horák Jan, Šulák Jan,
Holek Josef, Hulva Josef, Hořák František, Vin-
klárek František, Otáhal Václav.

Cechovní památky z Drahotuš.

Počátky cechovního zřízení vznikaly v zemích českých současně se zakládáním měst ve 13. a 14. stol., a pronikalo veškeren život městský. Příslušníci jednotlivých řemesel sdružovali se nejdříve v bratrstvo, mající křesťanský ráz svépomocný, který zachovávan i když později bratrstva proměnila se v pořádky čili cechy. Každé řemeslo mělo svůj vlastní cech a tyto seřaděny byly dle starobylosti, jak za sebou řemesla rozkvetla. Cech volil si některého svatého za patrona, a toho dal si na své prapory, korouhve a podstavníky. Seskupovali se v cech buď členové téhož řemesla nebo několika příbuzných řemesel. Účelem tohoto spojování byla vzájemná podpora. Cechy spravovali starší mistři anebo cechmistři, jejichž počet závisel od počtu členů. Cechmistři měli veškerou pravomoc nad mistry a tovaryše ve věcech sporných, odvolacím byl soud městských konšelů. Pokutou na soudě cechmistrovském byly peníze, nebo vosk, ale také šatlava,

řemesla toho vyžaduje. Odtud plynul pořádek, mravnost a zámožnost v našich městech. Tehdy mělo řemeslo skutečně zlaté dno.

V XV. stol. bylo již u nás známo 255 řemesel a živností rozličných; některá řemesla a živnosti během času zanikla, jiná vyvolána změnami poměrů v 15. stol. Jako trhy městské napomáhaly rozvoji řemesel, podobný účel mělo i milové právo, podle něhož žádný řemeslník nesměl se na míli cesty od města usaditi, neboť na venkovských osadách řemeslníci a obchodníci býti nesměli. Město tím bylo chráněno před cizí konkurencí.

Koncem 17. stol. a začátkem 18. stol. počalo cechovní zřízení upadat. Do mnohých cechů vloudily se nesprávnosti a útlisky. Císař Karel VI. usiloval zjednatí nápravu, aby povznesl blahobyt řemesel již klesajících, vydáním v r. 1731 tak řečených generálních cechovních patentů a v r. 1739 generálních cechovních artiklů pro pořádky král. dědičných zemí českých. Za Marie Terezie r. 1742 až 1778 nastoupily již značné změny v cechovních řádech a mnohé živnosti prohlášeny za svobodná zaměstnání cechu nepodléhající, zrušeno i právo milové. V r. 1859 vydán nový živnostenský řád, kterým staré cechy zrušeny a 1. května 1860 prohlášena svoboda živnostenská. Staré zvyky byly však silně zakořeněny, proto po 23 letech v r. 1883 vydán »Obnovený řád živnostenský«, který se stal podkladem k zřizování dnešních živnostenských společenstev.

Ze Drahotuše byly městem obchodním a zkvétajících řemesel, na něž veškeré osady k panství náležející odkázány byly, toho důkazem císař Rudolfem II. dané městu právo odbývat ročně čtyři trhy výroční a jeden týdně. Trhy byly tenkrát velikou vzácností a proto městu nadmíru byly prospěšny. Nasvědčují tomu též početné památky cechů drahotušských, odevzdané zemř. Arn. Procházkou městskému museu v Hranicích, dle jichž vzhledu lze souditi, že bylo s nimi málo šetrně nakládáno. Zato však doklady z prvního období jednotlivých řemesel v Drahotuších scházejí, a není dosud zpracován ani obsah zachovaných zápisků cechovních.

V souboru cechovních památek hranických jsou důležitým obrazem života dob uplynulých. Nejvíce zastoupen je cech ševcovský. Mimo dřevěného štítku s letopočtem a pečeti kovářského z r. 1668 zachovaly se tyto písemnosti: Opis artiklů cechovních z r. 1707, výtah privilegií cechu tkalcovského, ševcovského a bednářů, dané Jetřichem z Kunovic r. 1595, o něco později také kovářskému a zámečnickému a potvrzené Ferdinandem z Dietrichštejna r. 1666, dále zachovala se kniha cechu ševcovského z r. 1721, tovaryšská kniha cechu ševcovského obsahující zápisy z let 1768—1831, kniha účtů cechovních počínaje rokem 1781, konečně velká vázaná kniha o přijímání učňů počínaje rokem 1795 za cechmistru Ant. Loserta a Felixe Nováka obsahuje též cirkuláře vrchnostenského

Znak ševcovského cechu v Drahotuších.

nebo složili viníkoví řemeslo na čas neb navždy. Cechmistři star. i ml. byli věrní strážcové cechovního života, přihlížejíce k tomu, aby nikde a v ničem nerušil se soulad, nýbrž aby všude vzorný zachoval se pořádek. Kázeň, dobrý mrav, zbožnost, toť charakteristické známky cechovního zřízení. Různými průkazy a zákony byl sice jednotlivec valně na své individualitě omezen, ale podvoloval se k tomu rád, věda, že prospěch jeho stavu, jeho

úřadu o vydávání výučných a mistrovských listů. Rovněž z cechu řezníků zachovalo se více památek písemných. Jsou to: Opis privilegií cechovních z r. 1736, Generální artikule cechovní z r. 1739, Cechovní kniha z r. 1854 obsahuje pouze úvod a předmluvu, opsané z 1. knihy. Zápisů žádných o ní není. Konečně zachovaly se účty cechovní kol r. 1800 a různé opisy téhož cechu. Hraniční řezníci obdrželi od pána Jana ml. z Žerotína r. 1584 právo, kterým se zakazovalo dovážet maso do města Hranic. Tímto zákazem byli asi drahotuští řezníci citelně poškozeni, proto žádali, aby byli připojeni k cechu hranického, což jim bylo povoleno. Z ostatních cechů drahotušských zastoupeni jsou ještě: tkalci a bednáři mistrov-

skou knihou z let 1750—1758, která obsahuje též cechovní účty z r. 1780. Registrum na příjem pánů tovaryšů řemesla tkalcovského s prvním zápisem z r. 1745, kováři, koláři, zámečníci, pekaři a hrnčíři cechovní knihou z r. 1768, koláři a kováři dvěma svazky různých listin, jako školní vysvědčení učňů, křestní listy, přípisy úřadů, povolení k usazení mistrů atd. Zajímavý je konečně »Požární řád« v Drahotuších z r. 1697, jenž obsahuje předpisy i pro jednotlivé cechy. Škoda, že přední listy chybí. Začíná až odstavcem 10.

Je to jen skromný zbytek z dávného bohatství cechovních zápisů, leč tím cennější. Kéž přispějí tyto črty k zachráně věcí dalších!

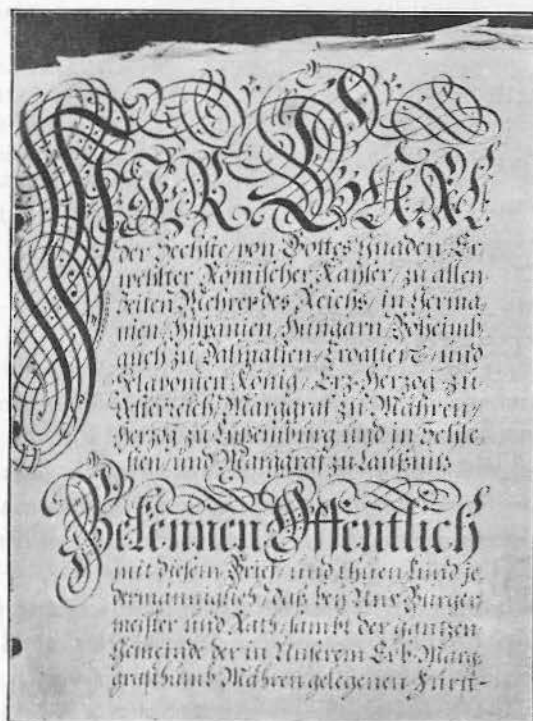
Městský archiv.

Městský archiv drahotušský sdílí osud mnoha jiných měst: co nebylo zničeno nevědomostí lidskou, je roztroušeno po různých jiných archivech, část oetla se v rukou jednotlivců. Hranické městské museum získalo veškeré písemnosti cechů drahotušských, dále dvě německé knihy vázané: Schulverordnung der Trivialschule in Drahotusch z r. 1781 a Ehrenbuch für Trivialschule in Drahotusch z r. 1731. — Opis privilegií v pergamenové knize vázané

Zemský archiv moravský chová též některé staré rukopisné památky z Drahotuše, jako je kniha zápisů, výpovědí a pozůstalosti města Drahotuše na panství hranickém od polovice 17. století. Kniha je vázaná o 250 fol. a obsahuje zápisy o změnách majetku, vyřízení sporů jednotlivých usedlíků v Drahotuších.

Pokud se týká samotného městského archivu v Drahotuších, vykazuje ještě mnohé staré cenné pergamenové listiny, knihy a zápisy, z nichž poznáváme, jak kráčely dějiny městem; jsou to však již jen trosky toho, co kdysi městský archiv obsahoval, mimo jiné:

Nadační listiny Viléma z Pernštejna z r. 1480, 1487, 1489, 1515. Privileg. císa. Rudolfa II. z r. 1585 s visutou pečetí, již uděluje Drahotuším právo odbývat čtyři výroční trhy a jeden týden. Listina císa. Karla VI. z roku 1735. Listina kard. Františka kníže Dietrichštejna v pergamenové knize vázané, s visutou pečetí a novým městským znakem Drahotušským z r. 1629, kterou veškerá dřívější privilegia a obdarování ruší a poměr Drahotuše k nové vrchnosti znovu upravuje. Další listiny týkají se potvrzení dřívějších privilegií nástupci Dietrichštejnova rodu až do r. 1854. Přípis purkmistra a rady města Lipníka z r. 1595. —

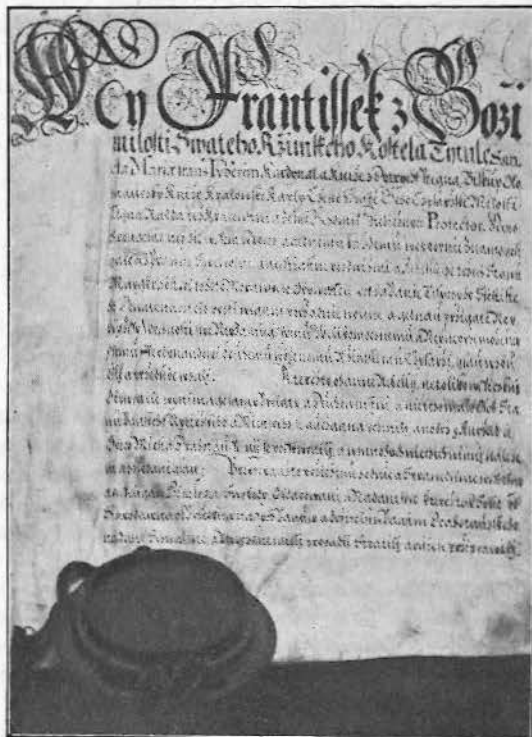
Listina císa. Karla VI.

s visutou pečetí dány Karlem Dietrichštejnem r. 1784 a stvrzující platnost výsad udělených Drahotuším Ferdinandem Dietrichštejnem r. 1678, Leopoldem Dietrichštejnem r. 1704 a císa. Karlem VI. r. 1735. Drahotuš týká se listina měst. musea hranického se společnými pečeti obou měst. Jedná se o propůjčení popravního mistra. K písemnostem druží se různé cechovní a jiné předměty musejní z Drahotuše.

Pečeť z listiny císa. Karla VI.

Práva městská král. českého a markrab. moravského za Leopolda z r. 1697. Památky obecní s protokoly měst. rady. Protokol práva rychtářského v Drahotuších s pří-

Listina kard. Fr. Dietrichštejna z r. 1629.

sedícími asistenty, léta Páně 1739 ponejprv tenkrát založeny, když jest od deputovaného do Vídně odtud zpátkem dobrá novina reportirována, že právo hrdelní zdejší

obci nejmilostivěji přinavraceno býti má. Za rychtáře Matěje Andrise. — Sirotčí knihy z r. 1560, 1601, 1620. — Registra zákupní z r. 1586. — Kniha příjmů a vydání z r. 1620. — Gruntovní kniha z r. 1811.

V archivu nalézá se též stará kronika města Drahotuš, založená snad písařem Konorzou z r. 1687. Pamětní kniha obsahuje zápisy nejstarší k r. 1512, až do své doby konce 17. stol. Později připsány také události k r. 1460 a 1312; souvisleji jsou však až do r. 1512. Po písaři, který knihu založil a vedl jen několik let, pokračoval po 20 letech 18. stol. Alex. Horn, přís. písař. Po něm vystřídali se jiní. V 18. století vedeny zápisy vztahující se k r. 1866 a po přestávce z konce 19. století. — Kromě paměti obsahuje kniha dále opisy různých usnesení městských, zajímavý seznam platů z rozhraní 17. a 18. stol. do důchodu plynoucích, formule přísah, účty kostelní, poutí, důležité události i méně od r. 1692—1866. — Seznam obsahuje jména všech tehdejších měšťanů a předměšťanů u každého s podrobným zápisem jeho ročních povinností, jak platových, tak i naturálních.

V této jsou opsané dále veškeré listy, dekry, jimiž tehdejší majitelé a držitelé města Drahotuš měšťanům i předměšťanům udělovali práva, povinnosti a různé privilegie, 23 těchto listů je registrováno počínaje Albrechtem z Cimburka r. 1408 a končí kard. Fr. Dietrichštejnem roku 1629.

Městský archiv doplňují dekry zeměpanských úřadů, gubernia moravskoslezského, přerovského krajského úřadu, svolání a ohlášení vídeňské vlády z r. 1756, 1813 a 1835, Patenty Dietrichštejnské z r. 1763—1783 a j. Zbývající část městského archivu zasloužila by především pečlivějšího ošetření a umístění a zároveň úplného soupisu, aby si Drahotuše zachovaly svoji významnou minulost. Vždyť staré listinné památky jsou vydatným zdrojem pro poznání dějin města a jeho okolí.

Komenského cesta.

Když císařským dekretem 16. dubna 1622 darováno bylo kardinálu Dietrichštejnovi panství Lipenské, Drahotušské a Hranické, tu konšelé všech tří měst museli za měšťany složit novému majiteli slib věrnosti a poslušnosti. Kněz Drabík přemlouval konšely drahotušské, aby zůstali věrni pravému majiteli panství panu Molovi, ale tito krčili jen rameny a poukazovali na vojsko, na náměstí před radnicí rozložené. Kardinál zapověděl pak brzy všem nekatolickým farářům vykonávat bohoslužby. Drabík však zákazu toho nedbal — až přišel rozkaz, aby jako rebelant byl chycen. Byv varován, skrýval se nějaký čas v okolí, ale když poznával stále jasněji, že není naděje v lepší časy, odešel navždy do Uher. Roku 1671 byl obžalován a krátce nato odsouzen k smrti. Rovněž bývalý majitel panství drahotušského Václav Mol z Modřelic odsouzen byl k doživotnímu žaláři...

Komenský sprátelil se s Mikulášem Drabíkem

na studiích. Byl zároveň s ním roku 1616 ordinován na kněze. Komenský ustanoven byl v Přerově, Drabík kazatelem v Drahotuších. Nebyli daleko od sebe a navštěvovali se jistě, i když Komenský r. 1618 stal se kazatelem a správcem školy ve Fulneku. Nebyli zase daleko od sebe.

Roku 1621 vtrhlo španělské vojsko, vyslané císaři Ferdinandovi na pomoc do Fulneku. Fulnek patřil odbojnému pánu Skrbenskému z Hříště a proto byl španělskými vojáky vypálen a vydrancován. Komenský přišel o všechn svůj majetek, své knihy a rukopisy. Když opouštěl po zničení Fulneku a ztrátě rodiny a jmění Fulnek, lze se domýšleti, že na cestě do Přerova se zastavil v Drahotuších u svého přítele Drabíka, aby se s ním rozloučil. O tom není záznamu, ale byli věrnými přáteli a udržovali přátelství i v dalších letech, třeba Drabík pobloudil a nezasloužil si toho.

Komenský musel se skrývat, až konečně našel

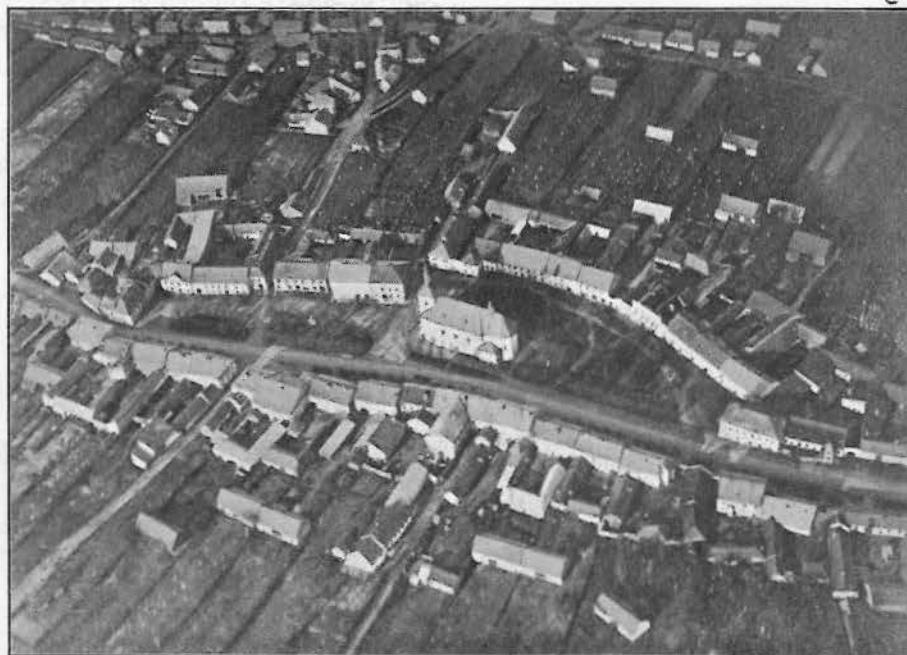
útulek na panství pana Karla staršího ze Žerotína, v Brandýse nad Orlicí. Roku 1628 opustil navždy vlast, odebral se do ciziny.

V bezesných nocích na panství Karla z Žerotína, v lesním zátiší, pod vrchem Klopoty, zrodilo se z velkého utrpení a z velké víry jeho vrcholné dílo: »Labyrint světa a ráj srdce«. Exulantská pí-

seň, v níž loučí se vystěhovalci s vlastí, zmiňuje se o »Labyrintu«:

*»Neuzali jsme sebou nic,
po všem veta,
než bibli kralickou,
Labyrint světa.«*

Uojtěch Bekárek.

Letecký snímek vnitřního města Drahotuše.

Město.

Město Drahotuše v okrese hranickém rozkládá se v krajině širokého údolí středního Pobečví, 249 metrů nad hladinou mořskou, vroubeno s jihu i severu řetězem Karpat a Jeseníků k Lipníku a Hranicím se stáječícím a rozestupujícím. Středem města, které má tvar dlouhé ulice, jest úpravné náměstí s domy namnoze jednopatrovými a sadem, vysazeným lipami a různobarevným hlohem, vzbuzujícím v době květu pozornost projíždějících cizinců. Jest to čtvrt měštanská, již dosud náleží domy čísl. 55 a 207, bývalý to pivovar a lihovar s výčepy. Za pánů z Pernštejna bylo náměstí od ulic odděleno dvěma branami, jednou směrem k Hranicím, druhou k Lipníku. Uprostřed stojí farní chrám sv. Vavřince, východně od něj stály staré jatky v r. 1904 sbořené. Na konci ulice Lipnické prostírá se farnostní hřbitov s kaplí. Podél státní silnice býv. císařské s druhé strany náměstí řadí se domy dlouhé ulice hranické. V r. 1912 otevřena zde monumentální budova obecné a měš-

ťanské školy chlapecké a dívčí, kterou obec vystavěla nákladem K 166.000.—. Svou výpravou reprezentuje vzor moderní školy a přispívá k nemalé okrase města. Před školou postaven pomník padlým rodákům zdejším za světové války, dle návrhu rodáka drahotušského, inž. prof. Lamla v Brně. Na konci ulice Hranické otevřen 12. července 1936 Husův sbor čsc. Na pozemcích drahotušských naproti voj. akademii vystává nová čtvrt Drahotuše. Pozadím města směrem ke dráze jest Zachaloupčí.

O rozvoj města zasloužili občané.

Jan Procházka, dlouholetý (30 roků) starosta města. Za jeho působení vystavena nová školní budova, Drahotuším se dostalo železniční stanice pro dopravu osob a nákladu, byl spoluzakladatelem Záložny, městských sadů, uspořádal ladem ležící pozemky na louky.

Rodina Procházkova pochází po přeslici ze

starožitného mor. rodu českého, Horeckých z Hor-
ky a na Střílné.

Hynek Laml, Jakub Macháč a Karel Fraiss dali
podnět k melioraci pozemků. — Děkan Fr. Hy-
nek, ředitel Zapletal Fr. zasloužili se na poli ná-
rodním a učitelé Čeněk a Regina Marákovi za-
sloužili se na poli kulturním a národním v době
předválečné.

Drahotuše i s kolonií Rybáře dle sčítání r. 1900
měly 237 domů s 1558 obyvateli. Dle národnosti
bylo 1556 Čechů a 2 Němci. Náboženského vy-
znání byly v r. 1900 vesměs jednotného — řím.-
katolického. V roce 1930 napočítáno 296 domů
a 1814 obyvatelů a koncem r. 1932 měly již 324

domů a 1906 obyvatelů a to: 1855 Čechů, 40 Něm-
ců, 9 Poláků, 1 Slovák a 1 Rusín. V r. 1936 stoupl
počet domů na 339 a 1951 obyvatelů, z toho 913
mužů a 1038 žen. Podle náboženského vyznání
bylo v roce 1936 řím.-katol. 1306 (s přiřazenými
obcemi Slavičem, Klokočím, Milenovem, Radíko-
vem, Velkou, Lhotkou a Hrabůvkou 2667). Du-
chovní správu řím.-katol. církve vede farář a dva
kaplani. Náboženská obec čsc. vznikla v Draho-
tuších v r. 1920. V r. 1936 měla 383 členů. Pod
duchovní správu náleží téměř celý okres hranický.
Z jiných vyznání náboženských bylo: 15 česko-
bratrského, 4 židovského, 3 řecko-katol., 2 evang.
Bez vyznání 45 osob.

Narození:

	1900	1905	1910	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1925	1930	1935
Drahotuše	51	40	51	46	45	30	22	18	32	42	33	29	19
Rybáře (osada)	3	3	7	2	0	1	2	0	1	1	1	0	1
Hrabůvka	3	13	21	21	9	12	13	7	13	7	5	10	4
Klokočí	10	10	5	9	4	5	5	1	5	6	5	5	6
Lhotka	1	1	2	0	4	2	1	2	1	5	5	3	2
Milenov	15	18	18	25	8	12	8	7	8	20	15	14	15
Radíkov	10	8	10	7	9	4	4	2	5	7	4	3	8
Slavič	24	17	16	7	7	6	8	3	3	16	6	8	3
Velká	12	22	30	21	15	13	7	13	6	13	14	12	9
	129	132	160	138	101	85	70	53	74	117	88	84	67

Oddávky:

Drahotuše	12	17	8	10	27	6	7	8	21	24	8	4	9
Rybáře	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	2
Hrabůvka	2	5	4	3	1	2	0	1	5	6	1	0	2
Klokočí	0	2	3	2	0	1	3	0	4	6	0	2	4
Lhotka	0	1	2	1	0	0	0	0	2	2	0	0	0
Milenov	0	4	4	4	2	0	2	3	4	10	8	6	3
Radíkov	3	3	2	1	0	0	2	3	4	2	1	2	4
Slavič	3	7	3	3	0	0	1	4	7	4	4	3	3
Velká	4	1	7	5	0	1	2	2	4	6	2	3	5
	24	50	34	29	30	10	18	21	52	61	25	20	32

Úmrtí:

Drahotuše	39	37	34	37	55	29	32	30	29	35	29	20	15
Rybáře	4	3	3	0	3	0	3	2	0	0	0	2	0
Hrabůvka	7	7	16	5	10	6	9	11	5	5	0	4	5
Klokočí	10	4	6	4	9	3	3	3	3	4	4	3	5
Lhotka	0	2	1	2	0	2	1	6	3	3	2	1	2
Milenov	9	12	13	17	19	5	6	9	13	12	7	9	10
Radíkov	10	14	7	9	6	6	3	8	6	5	2	8	2
Slavič	11	9	6	8	9	12	6	9	6	10	7	5	6
Velká	13	17	14	17	13	9	9	14	8	6	6	8	5
	103	105	100	99	24	72	72	92	63	79	57	60	50

Počet příslušníků římsko-katolické církve ve farnosti:

Drahotuše	1306
Rybáře	50
Hrabůvka	372
Klokočí	209
Lhotka	121
Milenov	527
Slavič	382
Velká	549
Radíkov	251
Úhrnem	3767

Bezprostředně po převratu starosta J. Procházka
odstoupil a zatímni správu obce převzal náměstek
starosty H. Laml.

První demokratické obecní volby konaly se 15.

června 1919. Z celkového počtu 954 voličů zúčast-
nilo se volby 870. Dle odevzdaných hlasů ob-
držely jednotlivé strany zástupců: Čsl. lidová 8,
Čsl. nár. soc. 3, Čsl. soc. dem. 8, Republikánská 5.

Starostou zvolen 22. června 1919 Jos. Hasilík, 1. náměstkem Jan Kuchyňka. V lednu 1921 Jos. Hasilík vzdal se starostenství a starostou zvolen Jos. Polach.

V r. 1923 konaly se obecní volby, při nichž získaly jednotlivé strany zástupců: Čsl. lidová 11, Čsl. nár. soc. 4, Čsl. soc. dem. 4, Čsl. domovina 3, Čsl. živnost. a obchod. 2.

Starostou zvolen Čeněk Marák, učitel, 1. nám. Karel Balhar.

Při volbách v roce 1927 obdržely: Čsl. strana lidová 10, Čsl. nár. soc. 4, Čsl. soc. dem. 4, Čsl. živnost. a obchod. 2, malozemědělci 2, komunisté 2 zástupce. Starostou zvolen opět Čeněk Marák, 1. náměstkem Jos. Polach.

Městský znak z r. 1629.

Při volbách v r. 1931 obdržely jednotlivé strany zástupců: Čsl. lidová 7, Čsl. nár. soc. 3, Čsl. soc. dem. 4, Čsl. republikánská 4, Čsl. živnost. a obchod. 2, zahraniční revoluční bojovníci a invalidé 3, komunisté 1.

Starostou zvolen Fr. Pátík, I. náměstkem Rob. Červenka, II. náměstkem Fr. Sedláček.

Správu obce vede starosta s 8člennou městskou radou a 24členné městské zastupitelstvo. Obec Drahotuše zaměstnává tajemníka a pokladníka. Bezpečnostní službu koná strážník.

Původně byla postavena jednokolejná dráha cís. Ferdinanda v r. 1847 a v r. 1873 druhá kolej. Do r. 1911 byla v Drahotuších pouze zastávka, která téhož roku přeměněna na osobní nádraží a současně otevřeno nádraží pro zboží. Mimo rychlíky zastavují v nádražní stanici všechny vlaky. Poštovní úřad byl otevřen r. 1871 a 30. května 1917 přemístěn do nově upravených místností v radnici. Telefon zřízen v roce 1920. Četnická stanice pozůstává z vrchního strážmistra a dvou štábních strážmistrů.

V r. 1930 měly Drahotuše 40 živností, 9 hostinců, 1 mlýn, 2 průmyslové podniky.

V letech 1900—1930 vyšlo z Drahotuš: 3 lékaři, 8 právníků, 5 profesorů, 4 kněží, 22 učitelů, 9 důstojníků, 20 úředníků, 2 inženýři, 4 lesníci a 1 hospodářský správce.

V téže době vyšlo z Drahotuš 38 samostatných živnostníků.

Do světové války odešlo během jejího trvání více než 330 branců, z nichž však více než desetina padlo. Z 15 legionářů padli 2.

V r. 1930 byla státní silnice od Lipníka asfaltována, přes město Drahotuše až k Hranicím kamennými kostkami vydlážděna. — Ze státní silnice odbočuje okresní silnice na Milenov, Velkou a Hrabůvku.

Finanční stav města.

Po válce obec zatížena válečnými dluhy, které dostoupily nyní výše přes půl milionu Kč. Obezřetnou politikou hospodářskou byl dosti značně snížen dluh přesto, že v poslední době bylo podniknuto vícero obecně hospodářských prací vzhledem též k zmírnění nezaměstnanosti. Finanční stav obce k dnešnímu dnu je velmi uspokojivý. Dluhy obce k 1. lednu 1936 z výpůjček peněžních ústavů vykazují 398.862.18 Kč. Na úmor věnuje se ročně asi 28.000 Kč. Přirážky obecní činí 300%. Obec vlastní cenných papírů v nominální hodnotě Kč 488.500.—. V r. 1935 zřízena další část regulace Hrabovského potoka nákladem Kč 17.747.30, dva mosty přes potok Hrabovský, úprava sjezdu ulice zahradní Kč 8.033.60, kanalisace a úprava cesty v ulici na Rejdišti Kč 23.697.15, pokračování úpravy cesty na Rejdišti, část kanalisace v ulici Zahradní Kč 7.993.90, předlažba a kanalisace uličky k Rybářům Kč 32.609.60 a zřízení sjezdu od státního nádraží na státní silnici u hřbitova nákladem Kč 1.001.—.

V r. 1935 bylo provedeno mimořádných úprav nákladem Kč 91.185.55.

Nadace.

Zemřelý obchodník Leopold Zahel v Drahotuších pamatoval na chudé města ušlechtilým činem, odkázav ve své závěti obnos pozůstávající z cenných papírů v hodnotě Kč 17.580.— pro podělení místních chudých.

Obec je také pověřena správou nadace Františka Vybírala z Drahotuš ze dne 31. ledna 1785, pozůstávající ze jmění v cenných papírech v nominální hodnotě Kč 41.225.— a v hotovosti ve vkladu Kč 17.252.30 a několika menších nadací drahotušských rodáků.

Starostové města od r. 1848.

V r. 1848 Ant. Vrbík, r. 1867 Sigmund, r. 1879 Kurfürst, r. 1882 J. Procházka, r. 1892 Jak. Macháč, r. 1902 J. Procházka, r. 1919 Jos. Hasilík, r. 1921 Jos. Polach, r. 1923 Čeněk Marák, r. 1927 Č. Marák, r. 1931 Fr. Pátík.

*

tek, uložených ve vlasteneckém museu v Olomouci a městském museu v Hranicích, zemském museu v Brně a po různých školách roztroušených. Má velkou zásluhu po stránce praehistorických nálezů z Hranicka a Lipenska. Narodil se 6. září 1856 ve Vlčnově u Uh. Brodu.

Šrom Frant. Alois, právník a politik český, narodil se r. 1825 v Milenově, pol. okr. Hranice, a zemřel 19. května 1899 v Brně. Studoval práva v Olomouci a r. 1852 byl povýšen na doktora práv. R. 1855 usadil se jako advokát v Uh. Hradišti, odkud r. 1879 přesídlil do Brna a převzal po Dr. bar. Pražákovi advokátní kancelář. R. 1861 vyslán byl do sněmu zemského za venkovské obce uh. hradištské. V letech 1884—1896 byl náměstkem zem. hejtmana na sněmě moravském a členem zemského výboru. Na radě říšské zastupoval venkovské obce uher.-hradištské v letech 1873—87, a když bar. Pražák vstoupil do kabinetu Taaffova, Šrom stal se vůdcem Čechů moravských. Byl předsedou

Městská rada v Drahotuších.

V Drahotuších působí od r. 1912 Msgr. Dr. Fr. Příkryl, farář a děkan, národopisný a folkloristický pracovník a spisovatel, známý svými cyrilometodějskými a runologickými snahami. Věnoval se sbírání a vykopávkám praehistorických pamá-

komise pro kontrolu státního dluhu a členem říšského soudu. R. 1887 povolán do panské sněmovny. R. 1895 pro trvalou chorobu vzdal se vedení strany národní. R. 1884 povýšen do stavu rytířského.

Náboženská obec čsl. církve v Drahotuších.

Církev čsl. existuje na Hranicku již od r. 1920. Nynější biskup Dr. Rostislav Stejskal vykonal v srpnu 1920 na náměstí v Drahotuších první bohoslužby. V době sčítání lidu r. 1921 přihlásilo se k církvi čsl. z Drahotuš 322 členů. S počátku dojížděli do Drahotuš, Hranic a Lipníka n. B. duchovní z Olomouce. Vlastního faráře má zdejší náboženská obec od roku 1922.

Státního schválení dostalo se zdejší náboženské obci výnosem min. školství a nár. osvěty ze dne 14. dubna 1923, č. j. 42951-VI.

Husův sbor v Drahotuších.

Obvod zdejší náboženské obce tvořil tehdy celý politický okres hranický až na několik obcí z lipenského soudního okresu, přifařených k bližším náboženským obcím. Zdejší farář konal tehdy bohoslužby v 6 místech velmi od sebe vzdálených. V letech 1926—1927 konal bohoslužby i ve Val. Meziříčí, Vsetíně a Horní Bečvě.

V r. 1925 vyfaleň byl soudní okres Lipník n. B., kde zřízena samostatná náboženská obec. Až do r. 1933 zdejší

farář administratoval pak Lipník n. B. Rokem 1933 Lipník se trvale osamostatnil.

V přítomné době obvod náboženské obce tvoří všechny obce soudního okresu hranického až na Keč s nejbližším okolím, která od r. 1928 jest přifařena do Val. Meziříčí. Administrativní a organizační práce vede rada starších čsl. církve v Drahotuších, které pomáhají místní výbory v Drahotuších, Hranicích a Stříteži n. Lubinou. — Kromě těchto zřízeny tyto odbory: Jednota mládeže ČČS v Drahotuších, Jednota žen ČČS v Hranicích, Stavební odbor ČČS v Drahotuších, Sociální odbor při náboženské obci ČČS Drahotuše se sídlem v Hranicích.

Pravidelné bohoslužby se konají v Drahotuších a Hranicích každou neděli, ve Stříteži jednou za měsíc. Náboženství se vyučuje v 10 obcích na 14 školách.

Počet příslušníků čsl. církve koncem r. 1935 činil: v Drahotuších 383 členů, v celé farnosti 1175 členů. — Zdejší náboženská obec otevřela 12. července 1936 Husův sbor, s jehož stavbou bylo započato z jara 1934. Základní kámen k tomuto sboru položen 12. srpna 1934.

Prvním státně schváleným předsedou rady starších byl Vojkůvka Fr., úpravčí trati, jednatelem Macner Jan, pekařský mistr, farářem Hrbáček Fr. — Nynějším státně schváleným předsedou rady starších je Marák Čeněk, řídící učitel v. v., jednatelem Pilař Jan, štábní rotmistr, duchovním správcem Sedláček Fr., farář ČČS.

Do r. 1922 matriční zápisy jsou v Olomouci a Přerově. Od r. 1922—1924 Drahotuše spolu s Lipníkem tvořily jednu náboženskou obec.

Narození, oddaní a zemřelí v Drahotuších:

Rok	nar.	oddaní	zemř.
1925	38	9	12
1930	32	11	10
1935	16	11	9

Významní rodáci drahotuští z doby jednoty bratrské, jimž zasazena na průčelí sboru pamětní deska:

Václav Solín, kněz, knihtiskař, spolupracovník biskupa Jana Blahoslava, vynikal hlubokým vzděláním a znalostí řečí. Narodil se r. 1627 v chaloupce rybářské u Drahotuš: Zemřel 39letý r. 1666 jako správce sboru třebského ve svém působišti a tam i pohřben.

Matěj Sabín Podolský z Podolí, nar. 1539, zdejší radní, písař. Jeho bratr Simeon Podolský z Podolí, zemský měřič, malíř a spisovatel, měšťan na starém městě pražském.

Mikuláš Drábík, působil v Drahotuších v letech 1616—1624. Jeho proroctví o vyhnání Habsburků ze země českých vyneslo mu ve 84 letech, posledně exulantu na Slovensku, smrt na popravišti.

Školství dříve a dnes.

Podávám stručný náčrt dějin školy ze spisku ředitele Františka Zapletala *»Drahotuše dnes a jindy«*. První zmínka o škole je v r. 1590. Lze však předpokládati, že již dříve byla škola v Dra-

hotuších. Prvním správcem školy byl *Matěj Hranický*, a to do r. 1605. Po r. 1620 stará škola prodána a zakoupena nová budova. R. 1736 stal se rektorem scholae a magistrem lidí *Josef Reger*

ze staré učitelské rodiny z Bělotína. Jeho děti až pravnukové vyučovali 119 let na zdejší škole. Do školy chodili většinou hoši měšťanů, předměšťanů a zámožnějších rolníků z osad celého panství, — dívkám prý toho vzdělání nebylo třeba.

Škola měla jednu světnici, v níž rektor vyučoval a v níž i bydlel. *Farář P. O. Kellner* přistavil *samostatnou třídu*, která však byla malá a nízká. Proto v r. 1787 bylo nařízeno, aby si odlehlé osady vystavěly školy a dovoleno jim, aby se zatímne vyučovalo u nich v soukromých bytech. To se týkalo: Slaviče, Klokočí, Milenova, Hrabůvky, Velké, Lhoty, Radíkova.

10 let byla přestavěna. V r. 1906 rozšířena škola na pětitřídní s pobočkou. Později byly pobočky při IV. a V. tř. Pobočky byly v soukromých bytech. V těchto letech navštěvovalo obecnou školu skoro 400 dětí. Tísňivé poměry trvaly do r. 1912, kdy bylo vyučování zahájeno v nové budově.

V září 1914 byla zabrána nová škola pro vojenské účely a napolo demolována. Svému účelu vrácena v roce 1918.

V září 1920 zahájeno vyučování na měšťanské škole, a to ve dvou prvních třídách. Hned od počátku navštěvovaly měšťanskou školu děti ze Slaviče, Milenova, Klokočí i ze vzdálenějších obcí.

Obecná a měšťanská škola.

Již tehdy v Drahotuších měli v úmyslu postavit novou školu. Ředitel Zapletal píše o této době:

»Když však průběhem let škola tak chatrnou se stala, že ani dostatečné ochrany před deštěm, větrem a zimou neposkytovala, nadto pak náramně vlhkou byla, přestěhoval se rektor Ignác Reger se svým synem Antonínem v r. 1810 do radnice. Od té doby pozměněna jednotřídní škola na dvojtřídní.«

V radnici však také nebylo dlouho vyučováno, — byla dle zápisu tehdejšího purkmistra Ant. Vrbíka pro »dlouhou nedbanlivost opuštěna«.

Tehdy najímány za učirny soukromé byty.

R. 1827 darovala městská rada na školu starou radnici. Stará radnice zbořena a v r. 1836 vyučováno v nové školní budově, nynější radnici. Po vydání nových školních zákonů v r. 1869 přibýlo žactva o 2 ročníky a v r. 1873 byla škola rozšířena na trojtřídní. Od r. 1888 byla škola čtyřtřídní. Za

Měla tedy od začátku měšť. škola charakter nynějších újezdních škol měšťanských. Všechny děti obou škol byly jen české národnosti.

Správcové škol v Drahotuších od r. 1605:

- 1605—1620 Matěj Hranický, správce školy
- 1620—1622 Michal Častický
- 1622—1647 Albertus Vítus
- 1647—1669 Pavel Kamenský
- 1669—1685 Jan Pelc
- 1685— Marek Sebíř
- 1736 Ant. Sebíř
- 1736— Jos. Reger
- 1810 Ignác Reger (rod Regrů).
- 1810—1824 Kreml
- 1824—1848 Lorenc Ant.
- 1848—1875 Frant. Zavadil
- 1873—1880 Jos. Barbíř
- 1880—1897 Jan Reichel

1897—1924 Fr. Zapletal
1924—1928 Čeněk Marák
1928— Jaroslav Lakomý

Měštanská škola:

1920—1922 Jos. Kojecký
1922—1925 Jos. Kudělka
1925—1926 Bedřich Havránek
1926— Jaroslav Lakomý

Od r. 1928 správy obou škol spojeny.

1928— Jaroslav Lakomý

Počet dětí na měštanské škole v r. 1923 stoupl na 149 a klesal do r. 1931, kdy bylo ve 3 třídách měšť. školy jen 69 dětí — a to byly děti z celého okolí. (Na obecné škole klesl počet dětí na 102 v r. 1926, již v r. 1933 bylo 189 dětí v pěti třídách.) Počet dětí od r. 1931 rychle stoupá, takže v r. 1936 jeví se stav celé školy takto:

V 5 třídách obecné školy 188 dětí, v 6 třídách měšť. školy 203 žáci, celkem 391 dětí.

Průměr *přespolních* dětí za posledních pět let je 40%. Máme tedy újezdni školu měštanskou. Letos je na měštanské škole 84 *přespolních* dětí.

Učitelský sbor čítá 15 členů a 5 učitelů náboženství. Nejdéle na škole působil (kromě rodiny Regerů) *ředitel Frant. Zapletal*, který napsal dějiny Drahotuše a *ředitel Čeněk Marák*, jenž byl řadu let starostou obce. Na škole vyučuje přes 20 let *Mgr. Dr. František Příkryl*, vědecký spisovatel

v oboru národopisném a archeologii. Měštanské škole přičleněna »Lidová škola hospodářská«, jejímž správcem je odb. uč. B. Havránek a v dřívějších letech živnostenská škola. Při škole měšť. byly dříve konány kursy pro *poddůstojníky*.

Sociální péče. V době hospodářské tísně každoročně pořádáme před vánočními *ošacovací akcí* a po vánocích *stravovací akcí*.

V ošacovací a stravovací akci s dobrým porozuměním nás podporuje *p. starosta Pátík*, *p. R. Červenka*, předseda m. š. r., měst. rada a zastupitelstvo, peněžní ústavy, všechny spolky a korporace, jakož i široká veřejnost. Také obec Slavíč, Klokočí a Milenov dobrou věc vydatně podporují.

Veřejně-právní korporace: *Místní školní rada* (předseda stavitel R. Červenka), *městská rada a zastupitelstvo* v čele se starostou Fr. Pátíkem škole přejí a dle možnosti uvnitř školu vybavují.

Největším ochrnutím rozvoje školy byla válka, po níž, jak již zmíněno, byla škola odevzdána svému účelu v ubohém stavu. Podařilo se však během let školu, kabinety a učitelskou knihovnu vyzbrojit, aby vnitřní práce ve škole pokračovala s duchem a požadavky doby. Na podzim 1935 zřízena při měšť. škole IV. třída.

Přirůstkem žactva v posledních letech, a zvláště nyní po uzákonění újezdních měšť. škol, zvýší se ještě počet dětí — nastanou starosti s rozšířením a dobudováním školy. *Řed. Jar. Lakomý.*

Kulturní činnost v Drahotuších.

Místní osvětová komise v Drahotuších

soustřeďuje hlavně při oslavách státních svátků a zasloužilých mužů naší vlasti místní korporace a spolky k jednotné oslavě.

V posledních letech se projevuje větší činnost na poli vzdělávacím. Místní osvětová komise uspořádává příležitostné přednášky. Absolvovala se putovní lidová škola zásluhou okr. osvětového sboru v Hranicích. Do příštího období připravují se večerní kursy (účetnické a jiné) za vedení osvědčených odborníků.

Knihovnictví.

Obecní knihovna v Drahotuších vznikla v roce 1920. Vypracovaný knihovní řád zaslán okresnímu osvětovému sboru spolu s úmluvou »Čtenářsko-hospodářského spolku »Přemysl« v Drahotuších.

Ve výborové schůzi spolku »Přemysl« v Drahotuších ze dne 23. července 1922 bylo jednohlasně usneseno, aby jmenovaný spolek, který po převratě přestal mít význam, likvidoval. Knihovna a

2 skříně darovány obci. Ostatní majetek byl prodán. Zbytek peněz z polovice darován spolku dobrovolných hasičů v Drahotuších a z polovice Okrašovskému spolku v Drahotuších. Spolkový prapor »Čtenářsko-hospodářského spolku Přemysl« je uschován v místnosti záložny v Drahotuších. Spolek »Přemysl« ukončil svou činnost 28. srpna 1922.

Sdružení studujících vysokých škol v Drahotuších odkázalo v r. 1928 velmi cennou část knihovny obecné a měštanské škole v Drahotuších.

Mimo obecní knihovnu mají také knihovny: obecná a měštanská škola, farní úřady, tělovýchovné spolky, včelařský spolek, sbor dobrovol. hasičů.

Počet svazků obecní knihovny obnáší: poučných 120, zábavných 580. Ze spisovatelů jsou nejvíce čtení: F. Sokol-Tůma, Jan Vrba, V. Kosmák, Al. Jirásek, V. Beneš-Třebízský, J. Š. Baar, K. M. Čapek, J. London. Knihovníkem v obci je Jar. Čech, odb. učitel. Na veřejnou knihovnu městskou přispívá obec obnosem 1000 Kč ročně. *Jar. Čech.*

Město Drahotuše po stránce zemědělské.

Drahotuše je sice město zemědělské, ale je obcí na úrovni doby. V poslední době zvláště po stránce vnější mnoho vykonáno. Kulturně vzdělávací poslání plní veřejná čítárna, osvětová komise, divadla spolková, kina, přednášky a j.

Svou obmezenou zastavenou plochu nahrazuje velkou katastrální výměrou půdy, aniž přihlíženo k okolnostem, že už více než před 30 lety prodaly Drahotuše mnoho svého pozemkového vlastnictví Hranicím, Velké a Slavičí. Pozemky drahotušské přiléhaly až k Hranicím. Mlýn trávnícký, bývalá

tuších dosud není, jen několik majitelů domů mají zařízený automatický vodovod.

Jména jednotlivých tratí okruhem počínajíc u Hranic jsou: Zátoky, Drahotuch, Na kostelíku, Hučnice, Nad a Pod císařskou, Nad humny, Zlatník, Pastviska, Rubaniny a Lůžko.

Z obilnin nejlépe se daří pšenice a žito. Řepa cukrová se ve větším rozsahu pěstuje asi 25 roků a způsobila intensivnější hospodaření půdy a v chovu dobytka.

Počet krav a ročních jalovic obnáší 400 kusů a

Náměstí od Lipnické ulice s farním kostelem sv. Vavřince.

valcha soukenická, vojenská střelnice a nová část naproti akademii stojí na půdě drahotušské. Vojenská akademie v Hranicích byla původně postavena na pozemcích katastru města Drahotuše.

K severu a západu hraničí město Drahotuše s obcí Klokočí, na východě s obcí Velkou a Hrabůvkou.

Celková výměra činí 1039.38 ha, z toho jest lesů za Bečvou 61.117 ha, luk a pastvín 36.54 ha.

V r. 1900 a 1901 provedeno nákladem 80.000 K odvodnění pozemků, hlavně luhů a rubanin, dnes již sotva vyhovující. Elektrisace města provedena r. 1926 na podzim a téměř všichni majitelé domů jsou na elektrisaci připojeni. Vodovodu v Draho-

tuších dosud není, jen několik majitelů domů mají zařízený automatický vodovod.

Následkem drobení půdy a úpadku starých sel-ských gruntů upadá také potřeba koní a malá hospodářství používají k tahu krav.

Samostatných zemědělců v Drahotuších jest 47, mimo velký počet malých zemědělců. Místní zemědělci jsou většinou absolventi zemské hospodářské školy v Hranicích.

V r. 1924 zřízena byla lidová škola hospodářská, která velmi dobře prosperuje a vykazuje krásné výsledky, zásluhou porozumění zemědělského obyvatelstva.

Současně zřízená pokračovací škola učňovská za-

nikla. Odborné přednášky bývají hojně navštěvovány, což svědčí o snaze po vzdělání.

Při parcelaci bývalých panských pozemků a lesů na zdejších katastrech dostalo se legionářům — drobným zemědělcům — v r. 1924 přidělu pozemků za peněžitou náhradu. Z obecních polí obdrželi dlouholetí pachtýři trať »Pastviska« a mimo to někteří les »Březí« a to vesměs od obce.

Průmyslové podniky v Drahotuších jsou: Továrna cementového zboží fy Ant. Čoček, závod košíkářský Frant. Pátíka a Trávnícký mlýn firmy Ed. Wellart.

Dělnictvo jezdí do práce do Lipníka, Hranic a kamenolomů do Hrabůvky u Drahotuší. Jinak je odkázáno na zemědělství jako na vedlejší zaměstnání buď námezdní nebo vlastní.

Jižně od Drahotuší tekoucí Bečva přijímá bezvýznamné potoky Splavnou a Hrabovský potok, protékající městem, jež v létě vysychají.

U Bečvy ležící samota Rybáře s 15 čísly, z nichž již svého času tři Bečva si přivlastnila, je těsnou součástí Drahotuší. Spojení pravého břehu s levým obstarává převozník z Rybář.

Lesnaté úpatí řetězů hor na levém břehu Bečvy je z části majetkem obce Drahotuší a z části drahotušských měšťanů. Lesy jsou rozděleny na několik částí a pojmenovány na »Jedlovce«, »Březí« a »Eliška«.

Skalkou vede srázná, neschůdná cesta na Záhoří.

Přes 300 let drží dosud své usedlosti v Drahotuších členové těchto rodin: R. Procházka čís. 3, přes 100 let M. Hallová č. 6, Ad. Škrobal č. 24, sl. Fraisozy č. 46, Bedřich Fekar č. 40, Marie Dohnálková č. 42, Adolf Kolich č. 54, Ant. Bernkopf č. 59, Lad. Vlček č. 82, Frant. Kainar č. 106, Bohumil Kryštof č. 116 a Vojtěch Bekárek č. 117.

V městě se usazují ve větším rozsahu pensisté. Domy byly po válce většinou postaveny pensisty a úředníky. Také přes léto bydlí četní hosté v Drahotuších, neboť na blízku je Bečva — koupaliště — a blízké hluboké lesy skýtají příjemné osvěžení. Poměrně levnější nákup potravin a nedaleké lázeňské místo Teplice činí pobyt v Drahotuších příjemným. Město má možnost rozšíření na všech strany.

Pravovárečné měšťanstvo.

Právo vaření piva a pálení v minulých dobách měl každý vlastník měšťanského domu v Drahotuších, což se dělo jednotlivě podle stanoveného pořádku, až jeho předchůdce vyčepoval, vína ponechala si vrchnost.

Vaření piva považovalo se za přední živnost měšťanskou a trvalo po domech až do času Marie Terezie. Milové právo platilo i pro prodej piva. Někteří krčmáři na Moravě vařili si neprávem piva sami, čepovali je, ale nepřiznávali se k daním, jiní opět prodávali špatné zboží, což vedlo k různým pohrůzkám.

V r. 1575 povoleno Janem z Kunovic čepovati v Drahotuších pivo opavské. Měšťané v Drahotuších měli pak svůj vlastní pivovar a lihovar. První zmínka o vaření piva v Drahotuších se děje v privilegii pana Jana ml. ze Žerotína roku 1582, jíž se uděluje drahotušským měšťanům právo vaření piva a jeho svobodného šenkování a v r. 1601 potvrzeno také Zdeňkem Žampachem.

V roce 1612 v Drahotuších bylo 16 hospod a 2 vinné šenky, i právo výčepní měli jen měšťané, pouze výčep vína vyhradila si vrchnost. Vaření bylo vázáno zvláštními pravidly, na nichž se měšťané v Drahotuších roku 1613 usnesli.

»Nejprve, aby taková piva počala se vařit počna na sv. Václava t. r., aby se vařilo do sv. Jiří. Po sv. Jiří pak se již dále vařit nemá, až do sv. Václava pořadem. Při sv. Václavě nejprve příštím má počítí Jíra Málek a na druhé straně Martin Pučátka a tak pořád po sousedech na jedné i druhé straně podobně, jako bílé pivo se vaří.«

Pravováreční měšťané dbali též toho, aby piva před

týdnem se nenačínala, než aby nejméně týden kysalo a vyleželo se.

»Každý, kdož takové pivo sobě vařiti dá, má ho pilec býti, časné podpusťiti a pilně vydolovati, aby lidem s pivem kvasnic nedával a tak o jejich zdraví nehrál.«

Kardinál František Dietrichštejn obnovil listinou z r. 1629 mezi jiným měšťanům drahotušským jich dřívější právo, »aby podle starobylého zvyku a obyčeje v městě usedlí pivo vařiti, slady děliti, doma sami mezi sebou šenkovati a jedni druhým vytahovati mohli.« Připomíná jim zároveň, »aby piva vždy dobrá a příhodná vařená a šenkovaná byla.«

Za tuto výsadu museli drahotuští měšťané, starého platu patnácte zlatých Moravských a nového tolikéž, čehož všeho třicet zlatých učiní každoročně na dva rozdílné termíny, totiž: na sv. Václava patnácte a na sv. Jiří druhých patnácte zlatých do důchodu vrchnosti dávatí a zapravovati.

Mimo to mohli také svobodně šenkovati všelijaké jiné nápoje, »kromě vinný šenk ten sobě pozastavujeme, na kterýž my sami vína svá dávatí a jich k užítí našemu bez překážky všech obyvatelův šenkovati dáti moci budeme.«

V Drahotuších přestalo se pivo vařiti v roce 1888 a posledním nájemcem pivovaru byl sládek Malát.

Domy čís. 55 a 56, nyní 207, bývalý pivovar a lihovar s dvěma výčepy, jsou majetkem 31 měšťanů, kteří dnešního dne jsou:

Major v. v. Procházka Rich., Bartáková rodina, Olšina

Jar., Hallová Marie, Balhar Kar., Halla Jan, Mádr Jan, Raus Jos., Šebesta Ant., Jakešova rodina, Fraisova rodina, Blažkova rodina, Vodičková rodina, Hajda Jan, Kolich Adolf, Šiška Lud., Polján Lud., Berkopf Ant., Klejzl Fr., Čapka Jan, Kuchynková Marie, Škrobal Ed., Navrátil Fr., Vlčekova rodina, Šatánek Fr., Vinkler Fr., Křištofová Marie, Bekárek Ant., Adámek Aug., Hrabáň Kar., Dostálkova rodina.

Hospodářem pravovárečných měšťanů je Jarosl. Olšina,

stavitel v Drahotuších, který přijímá nájemné a vyplácí povinnosti. Na obou domech čis. 55 a 207 je v knihách pozemkových zapsáno radikované právo výčepní.

V úzkém rámci této monografie města Drahotuš nelze plně a doslovně jednotlivé výsady, darování a úmluvy uvést. Drahotuše patří k početným městům moravským, jež přes veškerou svou starobylost nedovedla se v přítomnosti uplatnit a hlavně nepochopením dávného svého významu.

Spolky a organisace.

V letech šedesátých min. století šířilo se národní uvědomění na Moravě a v téže době započal se již vyvíjet spolkový život zakládáním vzdělávacích, politických i hospodářských spolků, v nichž se tehdy soustřeďoval život národní, politický a hospodářský. I v Drahotuších projevoval se čilý zájem o spolkové hnutí a v r. 1863 založen byl Čtenářsko-hospodář. spolek »Přemysl«, v němž se sdružovali tehdy drahotuští občané všech složek bez dnešní nevráživosti. V »Přemyslu« pěstovalo se divadlo, zpěv, hudba; také čtenářů českých knih a novin přibývalo. Spolková místnost »Přemyslu« byla během trvání spolku na několika místech, posledně v Besedě na náměstí č. 55. Předsedy spolku byli: Jak. M. Macháček, Jar. Dohnálek, Jos. Hla, K. Frais. Pěvecký kroužek založil a jeho prvním sborníkem byl Fr. Zapletal, uč., dalšími uč. Lang a Arn. Procházka, sládek. Po převratu r. 1918 Besedy většinou zanikly a v r. 1922 i spolek »Přemysl« se rozešel. Knihovna odevzdána měst. veřejné knihovně, prapor s obrazy Přemysla oráče a sv. Cyrila a Metoděje uschován v místnostech záložny v Drahotuších. Z dalších spolků zanikly: Odbor Národní jednoty pro vých. Moravu, odbor Ústřední Matice Školské a Spolek voj. vysloužilců přeměněn na spolek podpůrný a pohřební.

V dnešní době jsou v Drahotuších tyto spolky a stávkové organizace:

Sbor dobrovol. hasičů založen r. 1882, Společenstvo řemesl. živností zal. r. 1884, Haléřový spolek školský, založený ku podpoře chudého žactva a místní školy v roce 1896. Vodní družstvo vešlo v život v r. 1900.

Těl. jednotka Sokol zal. r. 1904, Okrašlovací spolek r. 1904, Soc. dem. strana děl. r. 1907, Lidová zádruha založena r. 1919, Nár. soc. strana r. 1919, Lidová jednotka r. 1919, Těl. jednotka Orel r. 1921, Spolek Lidový dům založen r. 1922, Strana komunistická r. 1923, Čsl. domovina r. 1923, Živnostenská středostav. strana r. 1930, Dělnická těl. jednotka založena r. 1920. Rybářský spolek.

Tělocvičná jednotka Sokol.

Tělocvičná jednotka Sokol v Drahotuších byla založena 24. března 1904. V sousedních Hranicích sokolská jednotka šířila již dříve ideu Tyršovu i do okolí, zejména Drahotuše. Růsobením člena hranické sokolské jednoty odb. uč. Šindela a některých jiných členů z Hranic, jakož i pochopením sokolské myšlenky několika místními občany, byla organizována začátkem září 1904 první veřejná propagační schůze, na níž po proslovu sokolského pracovníka Dr. Kříže z Přerova byly položeny základy pro založení sokolské jednoty v Drahotuších.

Stěží bylo sehnáno jen několik podpisů na žádost a stanovy pro okresní hejtmanství v Hranicích. Jednak velká nedůvěra občanstva k Sokolu vůbec, jednak národní lhostejnost a hlavně nenávisť c. k. úřadů k této národní tělovýchovné organizaci snažily se zničit již v zárodku každý pokus o zřízení sokolské jednoty.

Přece však již 24. března 1904 byla konána první ustavující valná hromada, která uvedla jednotu v život prvními pracovníky s br. Hynkem Lamlem v čele jako starostou, jeho náměstkem br. Arnoštem Procházkou, Čeňkem Marákem jako jednatelem, Josefem Radochou jako náčelníkem a Albertem Stašou jako cvičitelem. Počet členstva činil s počátku 47.

Hranická jednotka darovala drahotušské jednotě nějaké staré tělocvičné nářadí. Ke zdolání překážek a nepřízně byl veden urputný boj, neboť se jednalo o existenci mladé jednoty.

První veřejné cvičení jednoty konalo se již 31. července 1904 za 4 měsíce jejího trvání, za spoluúčinkování bratrské jednoty hranické a lipenské. Spolková místnost byla tehdy většinou v domě br. H. Lamla. Později se konalo cvičení v sále měšťanského pivovaru, odkud byl nucen Sokol několikrát se vystěhovat.

Konečně dovolila městská rada cvičiti v tělocvičné nově postavené škole, s podmínkou, že jednotka opatří nářadí, jehož bude používat i škola. V této tělocvičné cvičil Sokol dosud, ovšem musí sám vydržovat nářadí i tělocvičnu.

Jednotka zúčastnila se vždy početně všesokolských slavností Národní jednoty pro vých. Moravu, získávali se noví členové, dorost, i žactvo, založily se v letech 1910 a 1911 odbory ve Slaviči a v Milenově, v r. 1912 začaly cvičit i ženy a právě v tom největším rozkvětu jednoty zasáhla přímo drtivě světová válka. Za války zůstalo v jednotě 10 nejstarších členů a to jen přispívajících. Od založení až do války stáli nepřetržitě v čele jednoty starosta br. Laml a jednatel br. Marák, kteří udržovali život Sokola i po celou dobu války. První ránu války pocítila jednotka tím, že musela vyklidit školní tělocvičnu, neboť školu zabral celý 56. pěší pluk a po něm 36. domobranecký pluk. Konec cvičení, konec schůzí. V roce 1915 nastala dokonce persekuce sokolských jednot a v prosinci téhož roku byla zrušena z moci ministerského nařízení i celá obec sokolská. V obavě, aby okresní hejtmanství nerozpustilo i naši jednotu, bylo nutno jen z důvodů formálních konati v letech 1915, 1916 a 1917 valné hromady jednoty, avšak smrti podobný klid panoval dále.

Přišel převrat 28. října 1918. Nastalo rázem vzkříšení v jednotě, z vojny vrátivší se členstvo chopilo se s nadšením nové práce ve službách osvobozeného státu. Nastal opět všestranný rozmach jednoty, v jejíž čelo byl po odstoupení br. Lamlovi za starostu povolán br. Čeněk Marák, jenž vede jednotu až dosud. V r. 1920 ustaven odbor pro stavbu tělocvičny a odbor pro postavení pomníku padlým rodákům drahotušským. Téhož roku založila jednota odbočku ve Slaviči — nyní již samostatná jednota — v roce 1921 odbočku v Milenově.

Spolková místnost je od r. 1924 v hostinci pí Kuchyňkové, kdež má Sokol i své kino. V r. 1929 oslavila jednota slavnostní valnou hromadou své 25leté trvání. Zúčastnili se jí i někteří dnes již starší bratři jednoty hraničské, kteří stáli u kolébky jednoty naší. Téhož roku daroval ženský odbor své jednotě krásný prapor, jehož rozvinutí bylo provedeno slavnostně při sletu II. okrsku župy Středomoravské-Kratochvilovy v Drahotuších dne 10. června 1929. V r. 1930 pronajal Sokol měšťanskou zahradu pod pivovarem, kterou si upravil pro letní cvičiště. — V r. 1932 zakoupen od obce drahotušské za 13.798 Kč pozemek zvaný »Hliník« nebo též »Rejdiště«, na němž bylo zřízeno sokolské hřiště. Sokol drahotušský vykonal tím velké dílo, jež budí obdiv i těch, kteří o výsledku práce sokolské pochybovali.

Stadion není však dosud dokončen a bude třeba ještě mnoho obětí, než hřiště bude plně vyhovovat účelům dnešní doby.

Otevření stadionu bylo spojeno s výletem Sokolské župy Středomor.-Kratochvilovy dne 29. července 1934. — Tělocvičná jednota Sokol v Drahotuších, jsouc si vědoma vzácné ochoty představenstva města Drahotuš, propůjčila dobrovolně své hřiště místním školám pro účely tělovýchovné.

Jednota má nyní 180 členů, 25 dorostu a 120 žactva. Je co do počtu členstva na druhém místě II. okrsku hraničského a na 5. místě župy Středomor.-Kratochvilovy.

Sokol byl vždy ztělesněním národního sebevědomí a bude dále sloužiti věrně svému národu a státu.

Vojtěch Horák.

Jednota čsl. Orla.

Po světové válce byly to první orelské jednoty, které přes velký nápor nepřátel vyvíjely svoji činnost k upevnění a udržení svých katolických práv.

Tak i v městě Drahotuších sešli se dne 10. října 1920 stoupenci katolické víry za vedení dp. P. Josefa Hulvy, kaplana drahotušského, v soukromém domě Jos. Hasilíka, rolníka v Drahotuších, aby dali základ dnešní jednotě a aby vykonali ustavující valnou hromadu.

Při ustavující valné hromadě, které předsedal dp. P. Josef Hulva, přihlásilo se cvičících členů 10, členek 25 a necvičících 20. Po návrhu členstva provedena volba rady a cvičitelského sboru. Prvně zvolení funkcionáři Jednoty byli: starostou Jan Vrána, školník, náměstkem P. Jos. Hulva, kaplan, jednatelem Em. Tůma, zámečník, pokladník Marie Radochová, vzdělavatelem P. Jan Šulák, kaplan, hospodářem Jan Beneš, rolník, náčelníkem Václ. Pinkava, náčelní Valerie Pavelková, místonáčelní Marie Stašová a cvičitelkou Žofie Vránová.

Prvním dílem mladé jednoty byla mikulášská nadílka, pořádaná téhož roku 5. prosince v domě p. Hasilíka a

dne 1. a 2. ledna 1921 sehrála s žactvem divadlo »Úděl sirotka«, při němž byl vystrojen vánoční stromek a žactvo poděleno různými dárky.

Prozatímní tělocvična byla v domě Ant. Pavelky na Novosadech a teprve v roce 1922 byl zakoupen dům, v němž zřízena tělocvična — nynější »Maskovna« v Lidovém domě. Nyní všechny podniky jednoty, divadla, přednášky, schůze, besídky, jakož i cvičení konají se v sále Lidového domu.

V roce 1921 již zakoupila jednota část tělocvičného nářadí v ceně Kč 4000.— a prapor v ceně asi 3000 Kč. Dne 28. srpna 1921 pořádala první veřejné cvičení, spojené se slavnostním svěcením orelského praporu. Velkým počtem účastnila se jednota prvního všeorelského sletu v Brně v roce 1922 a Svatováclavských orelských dnů v Praze v roce 1929.

Dík vytrvalé a obětavé práci orelských činovníků spěje jednota stále kupředu a každého roku vzrůstá počet jejího členstva.

Výsledek snažení lze shlédnouti na posledním ruchu jednoty. Úprava letního cvičiště na zahradě Lidového domu v r. 1933, na němž v r. 1935 pro zimní dobu upraveno kluziště.

Dne 23. června 1935 byla pro dorost posvěcena dorostenecká vlajka, darovaná obětavým pracovníkem br. starostou dp. P. Vinklárkem, za jehož vedení jednota značně mohutněla.

Drahotušská jednota patří do II. okrsku orelské župy kardinála Bauera, se sídlem ve Valašském Meziříčí.

Jednota se zúčastňuje všech podniků národních a veřejných oslav církevních. Orel povede i nadále své členstvo v duchu křesťanského solidarismu a bude se snažiti vychovati národu občany nebojácné a statečné. J. H.

Dělnická tělocvičná jednota.

Po přípravných pracích svolána byla 29. dubna 1920 schůze, zejména mládeže, k níž byl pozván s. Rejhon, okresní starosta DTJ z Přerova a jenž promluvil o významu Dělnických tělocvičných jednot, jejich výchově a činnosti. Ještě též den přihlásilo se několik členů, členek a žactva. Prozatímní vedení DTJ až do svolání valné hromady řídili s. Tomeček Fr., Látal Jaroslav a Melkus Jindřich st.

První valná hromada DTJ konala se v sále p. Šišky za přítomnosti 41 členů. Jednatelská zpráva vykazovala 1. července 1920 činných členů 22, členky 4, dorostů 14, dorostenek 6, záků 24, žaček 21 a členů přispívajících 39, celkem 121 stoupenců.

Do výboru zvoleni byli: Tomeček Fr. starostou, Řehula Ant. místostarostou, Melkus Jindř. st. pokladníkem, Látal Jar. jednatelem, Sobora Fr. zapisovatelem, Melkus Jarosl. vychovatelem, Pavelka Rud., Polášek Jos. revisory, Ryška K. hospodářem, Mašlaň Kar., Chvatíková Růž., Slavíková Frant. členy výboru, Bek Ondřej náčelníkem a Mašterová Frant. náčelníci.

Dne 12. září 1920 konala naše jednota první veřejné cvičení v zahradě J. Kuchyňky za spoluúčasti sousedních DTJ z Hranic a Lipníka a dne 20. února 1921 uspořádal místní hudební kroužek DTJ hudební akademii.

Na oslavu 1. května 1921 konala se první tělocvičná besídka DTJ v Drahotuších. Dne 25. dubna téhož roku založila DTJ v Drahotuších odbočku DTJ v Milenově.

První dělnické Olympiady v Praze zúčastnilo se 24 členů DTJ v Drahotuších, druhé děl. Olympiady v Praze 5 členů a třetí děl. Olympiady v Praze r. 1934 dva členi, 2 členky, 1 dorostenec a 3 dorostenky.

Druhé mezinárodní Olympiady ve Vídni v r. 1931 zúčastnilo se 6 členů místní DTJ.

V rámci 15letého trvání DTJ v místě konalo se v roce

1935 obvodní veřejné cvičení. Současně uspořádán tábor lidu na náměstí, na němž promluvil senátor Chalupník.

Koncem roku 1935 bylo činných členů 18, žáků 12, začek 10 a přispívajících členů 4. Celkem 44 členů.

DTJ hájí směrnice národního vývoje, určené světovou a naší národní revolucí, za účasti a obětí čelných příslušníků DTJ v domácím i zahraničním odboji. M. L.

Sbor dobrovolných hasičů v Drahotuších

založen byl místními občany na schůzi, konané za tím účelem na radnici dne 20. dubna 1882, při níž také zvolen prozatímní výbor v čele s předsedou Ant. Majerem.

První valná hromada sboru se konala dne 28. června 1882, jehož starostou zvolen Jakub Macháček a velitelem Ant. Majer.

Porozuměním členů sboru a šlechetností dárců podařilo se do konce roku 1882 získati obnos 723 zl., z něhož byla zakoupena výzbroj mužstva, jakož i hasicí stroj s ostatním náradím.

Při valné hromadě dne 27. prosince 1882 byl zvolen starostou sboru Jan Dohnálek.

V počátcích bylo nutno požadovati, aby členové zachovávali dobrovolnou, ale přísnou kázeň, neboť jinak každé hrubé provinění v hasičském prostředí trestáno vyloučením ze sboru.

V roce 1892 měl sbor 52 členů činných a 18 přispívajících a od téhož roku je sbor členem České Ústřední jednoty hasičské markrabství moravského v Brně.

Ve dnech 13. července až 3. srpna 1902 konány slavnosti 20letého trvání sboru. Téhož roku byli jmenováni za své zásluhy o sbor čestnými členy:

Jan Procházka, měšťan, Kar. Frajs, měšťan, Jan Reich, rolník, Jan Dohnálek, rolník, P. Fr. Hynek, děkan, Fr. Křištof, měšťan, Rudolf Kryštof, major v. v., Jan Kurfürst, mlynář, Jan Lesák, rolník z Klokočí a pak Občanská záložna v Drahotuších.

Dne 28. července 1912 uspořádány oslavy 30letého trvání sboru, při nichž byly uděleny záslužné medaile za činnost spolkovou.

Posledním předválečným starostou sboru byl zvolen Hynek Laml a velitelem František Bernkopf. V roce 1914

Sbor dobrovolných hasičů v Drahotuších.

Dne 27. srpna 1884 vypukl v Drahotuších požár v domě č. 75, náležejícím Janu Bernkopfovi, jenž pro přílišné sucho velmi se šířil a při němž shořelo celkem 26 usedlostí. Hašení zúčastnily se také sbory hasičské z Hranic, vojenské akademie, Běloutína a Lipníka. Škoda obnášela 40.087 zlatých 50 krejcarů. Byl to požár, jakého Drahotuše bohudík více nezažily.

V roce 1888 zakoupil sbor stříkačku ruční, jednoproudou, za 850 zlatých a pumpu na ssání a tlak za 100 zl.

Další větší požár vypukl v Drahotuších 6. května 1901, při němž vyhořely 4 usedlosti a 29. července 1901 postiženy byly požárem Rybáře.

čítá sbor 50 členů činných, 18 přispívajících a 11 čestných, z nichž během r. 1914-15 odešlo 25 do války, až v r. 1918 zůstalo ve sboru pouze 19 členů činných a 16 přispívajících.

Ve válečných letech 1916, 1917 a 1918 upadla činnost sboru úplně. Jen nahodilými okolnostmi nebylo po dobu války v Drahotuších žádných větších požárů.

První výborová schůze ve svobodném státě československém konána 22. prosince 1918 a první valná hromada 27. prosince 1918. V téže době již čítal sbor činných členů 48, přispívajících 29 a čestných 9.

Prvním starostou popřevratovým zvolen br. Adolf Ko-

lich a náčelníkem br. Fr. Klejzl a na 40. valné hromadě zvolen starostou br. Fr. Vagner a náčelníkem br. Frant. Dohnálek.

Dne 23. června 1924 zúčastnil se sbor uvítání pana presidenta T. G. Masaryka při jeho zájezdu do Hranic.

Později skoro všichni členové sboru přistoupili do župního pohřebního fondu a v roce 1928 byli všichni členové poděleni jubilejní medailí.

V roce 1929 zakoupil sbor dvoukolovou motorovou stříkačku a její slavnostní předání konalo se dne 4. srpna 1929. V roce 1931 zakoupen dodávkový automobil, jenž později přeměněn na auto k dopravě mužstva a motorové stříkačky k požárům.

Dne 5. června 1932 konal se v Drahotuších župní sjezd XXII. župy hasičské na oslavu 50letého výročí založení sboru, při němž byli dekorováni bratři medailemi a to 3 za 50letou, 4 za 40letou, 7 za 30letou a 15 za 20letou činnost ve sboru. Při slavnostní valné hromadě jmenováno dalších 10 členů čestnými členy.

Sbor dobrovolných hasičů v Drahotuších od svého založení vykonal mnoho záslužné práce humanitní, národní i kulturní, jehož podniky těší se přízni místního i okolního občanstva.

Při všech národních a státních oslavách koná sbor bezpečnostní a požární službu.

Sbor dobrovolných hasičů má svou spolkovou místnost na radnici, v níž koná své schůze. K 1. lednu 1936 čítal sbor 63 členů činných, 43 přispívajících a 13 čestných. V hasičském skladišti je umístěna motorová stříkačka, ruční stříkačka, hydrofor, berlovka, auto k dopravě mužstva a asi 300 m nových hadic. Od svého založení zúčastnil se sbor hašení při 41 požáru v Drahotuších a Rybářích a 80 požárů přespolečných. Také při povodních byl činným. Členové samaritáni během své působnosti poskytli prvou pomoc ve 100 případech. Nyní sbor rozšířil svou činnost o úkol pasivní obrany obyvatelstva v případech náletů nepřátelských letadel. Starostou sboru jest t. č. Fr. Dohnálek, náčelníkem Vilém Gahaj.

Městská rada v Drahotuších a Občanská záložna v Drahotuších jsou štědrými podporovatelkami sboru. Bylo by záhodno, aby Sbor dobrovolných hasičů v Drahotuších neochabl ve své záslužné činnosti a aby rovněž i veškeré místní obyvatelstvo hasičské podniky podpořilo, neboť hasičstvo je vždy pohotově se obětovati pro každého.

Jar. Látal.

Společenstvo svobodných a koncesovaných živností

se sídlem v Drahotuších bylo založeno v roce 1884 dne 29. února a byly k němu přiděleny tyto obce: Klokočí, Milenov, Podhoří, Uhřinov, Radíkov, Hrabůvka, Velká, Lhotka, Slavič a město Drahotuše s osadou Rybáře. Byli v něm sloučeni všichni živnostníci, kromě protokolovaných firem řemeslníků v dřevě a kovu pracujících, obuvníků, pekařů, krejčích a soukeníků, kteří později zřídili společenstvo řemeslné.

Společenstvo čítalo asi 62 členů, přibýváním živnostníků dostoupilo v roce 1935 na 102 členy. — Okresní město Hranice na úkor společenstev svobodných a koncesovaných živností, vynutilo si převážnou většinou odtrhnouti veškeré a jejich spojené odvětví a zřídilo gremium pro celý okres hranický. Společenstvo podalo námítky na základě usnesení mimořádné valné hromady ze dne 2. VIII. 1934 proti třístění poslední složky nepolitického živnostenského stavu, neboť tím členové ničeho nezískají, naopak jsou odkázáni na placení velkých příspěvků, pro dnešní dobu tíživých. Vzdor tomu gremium

obchodníků zřízeno. Okresní úřad v Hranicích přípisem ze dne 18. února 1936 a zemský úřad v Brně rozhodnutím ze dne 23. ledna 1935, čís. 1044 nařídil na základě par. 109 ž. ř., aby obvod společenstva obchodníků v Hranicích byl rozšířen na celý soudní okres. Tímto nařízením naše společenstvo citelně okleštěno a postiženo odchodem 72 členů. Vystupují obchodníci dřevem a piláři, kteří jsou přičleněni obchodní a živnostenské komoře v Olomouci. V nejkrajší době dojde k odloučení hostinských živností pro celý soudní okres hranický a tím, zdá se, je zpečetěn osud zaniknutí společenstva svobodných koncesovaných živností v Drahotuších, neboť z původní základny členstva obchodníků a hostinských zůstává jen nepatrný zbytek.

Při poslední valné hromadě, která se konala dne 27. dubna 1935, při celkovém ještě počtu zvolen: Jaroslav Olšina předsedou, jeho náměstkem Fr. Domes. Výbor: Ant. Bekárek, Vilém Gahaj, Josef Číhal. Náhradníci: Voj. Hlavinka, Josef Kohn — na volební období tří let.

Společenstvo řemeslných živností

založeno v roce 1884 a první valná hromada se konala téhož roku za předsednictví Al. Jemelky. V roce 1885 podalo společenstvo okresnímu hejtmanství žádost o vytvoření odb. společenstva krejčích pro Drahotuše a okolí, která však byla okr. hejtmanstvím zamítnuta. V r. 1886 usneseno, aby každý pomocník u nemocenské pokladny pojištěn byl. V r. 1891 přípisem okres. hejtmanství nařízeno, aby každý zaměstnavatel vedl zvláštní knihu s podrobnými záznamy svých pomocníků za účelem úřední kontroly. V roce 1897 vysláni do Napajedel na voličskou schůzi delegáti společenstva. V r. 1900 stává se společen-

stvo členem zemské jednoty v Brně. R. 1907 zavedeny zkušební komise a komisařem společenstva jmenován r. 1908 okresním hejtmanstvím v Hranicích Čeněk Marák, řídící učitel v. v., který tuto funkci dosud zastává. — Do války v r. 1914—1918 bylo povoláno celkem 27 členů. — Předsedou společenstva zvolen již druhé období Alb. Staša.

Inventář společenstva

obsahuje tyto památky cechovní: Cechovní řád, vydaný cis. Karlem VI. pro děd. země české z r. 1731. Majit. cech

kovářský. Obnovený cech. řád, vydaný cí. Karlem VI. r. 1739, maj. cech kovářský, kolářský, pekařský a hrnčířský. Cí. Ferdinandem vydaný něm. řád z r. 1688. Rejstřík cechovní za cechmistrů Jiříka Matyáše, Jiříka Vrbíka a Mart. Oseckého na r. 1688. Cí. Josefa II. požární řád pro Moravu a Slezsko. Opis cechovního řádu, 1 velký list z r. 1675, vydaný kard. Fr. Dietrichštejnem r. 1628. Obsah týká se hlavně jednacího řádu cechovního, za jehož nezachování pokuty v bílých groších ustanovení jsou. Též uděluje se cechům právo korouhve a podstavníky

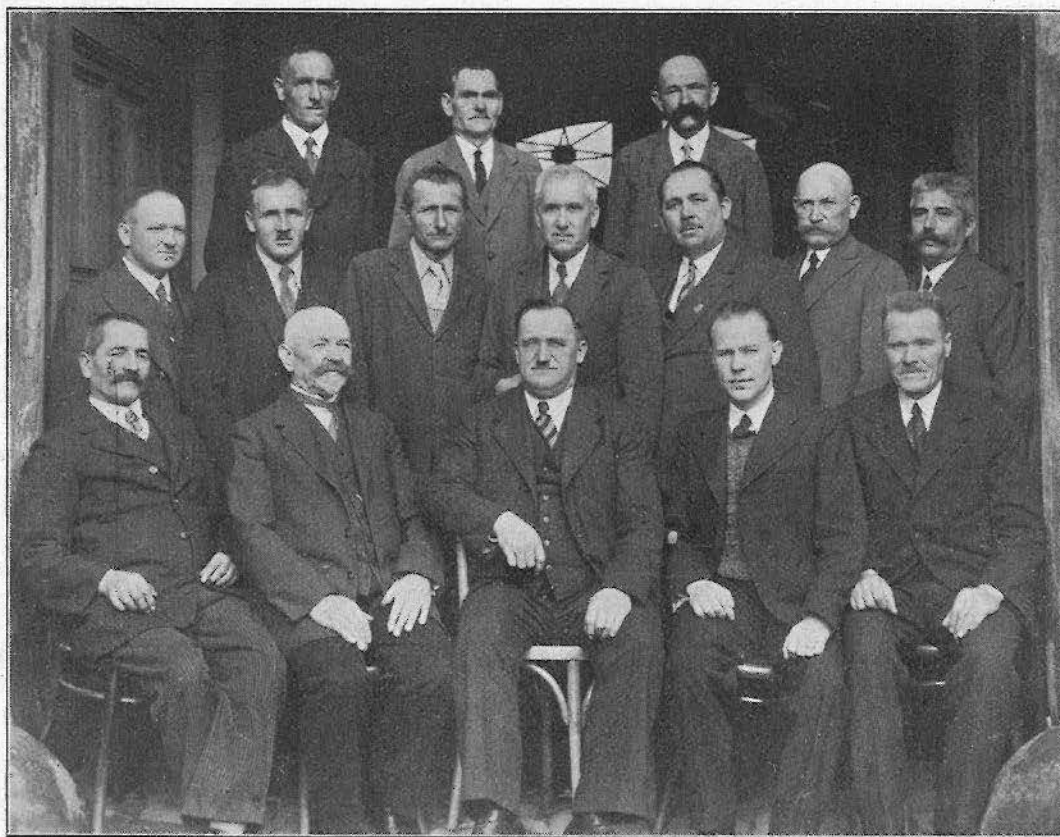
k účelům procesním a pohřebním opatřiti, procesí a pohřbů se pod pokutou 2 a více liber vosku zúčastniti. — Velká kniha cechovní z r. 1857 za pánů cechmistrů, jako st. Jos. Jemelky a ml. Vinc. Kunáta. Vrch. komisař byl tehdy Ignác Macháček. První schůze kovářského cechu se konala 16. prosince 1848 za přítomnosti obou cechmistrů.

V soukromém vlastnictví mají: J. Kubálek pokrov cechu kožešnického se 6 pohřebními obrazy z r. 1769, pečeť kožešnického cechu v Lipníku, J. Dvořák pokrov cechu obuvnického, J. Volšan pokrov cechu krejčovského.

Občanská záložna a půjčovna.

V letech šedesátých min. století po vydání zákona o společenstvech, počaly se na venkově zakládati občanské záložny, společenstva s ručením neobmezeným. Pro venkovský lid staly se tyto záložny dobrodiním, neboť do té doby byl odkázán v případě potřeby na výpůjčku u některého ob-

»Občanská záložna a půjčovna Drahotušská«. Na to se přihlásilo ihned 44 členů, kteří v zájmu, aby spolek co nejdříve mohl započítí svou činnost, složili 1684 zl. 63 kr. Částka tato na tehdejší dobu byla dosti značná a dala se proto nově vznikající záložně předpovídati dobrá budoucnost.

Výbor záložny.

chodníka v městě neb zámožnějšího měšťana, kteří však za takovou službu žádali lichvářské úroky.

Na vybídnutí městské rady drahotušské sešlo se dne 9. května 1869 v místnosti radnice více občanů a po poradě usneseno založiti v místě spolek pro vzájemnou výpomoc a spolčování, jelikož tehdejší poměry toho nutně vyžadovaly, s názvem

Při této schůzi zvolen byl první prozatímní výbor, jehož členové byli:

František Cikánek, předměstán a tkadlec, František Hynek, kaplan, Jan Jiřík, sládek, Jan Karelka, předměstán a kožešník, František Křištof, měšťan a radní, František Kuchyňka, předměstán a řezník, Jan Procházka, měšťan a kupec, Frant.

Sigmund, měšťan a t. č. měšťanosta, Štěpán Sigmund, předměšťan a kovář, Vincenc Škrobala, předměšťan, Vavřinec Vališ, měšťan a řezník, Jos. Vinkler, hrnčíř, Vincenc Vlček st., t. č. radní, Vincenc Vlček ml., měšťan a František Zavadil, ředitel kůru a učitel.

Tomuto výboru bylo uloženo vypracovati stanovy, které pak byly zemským místodržitelstvím v Brně výnosem ze dne 14. 2. 1870 potvrzeny, prozatímní výbor stal se výborem skutečným a zvolil ze svého středu za prvního předsedu Frant. Sigmunda, místopředsedu Frant. Hynka, pokladníka Františka Křištofa, kontrolora Vincence Vlčka st. a jednatele Jana Procházku.

Původní stanovy byly během doby doplňovány a měněny a v roce 1923 usnesením valné hromady změněno společenstvo s neobmezeným ručením na společenstvo s obmezeným ručením a stanoveno ručení dvojnásobným obnosem podílů.

Za úřadovny záložně sloužila od svého založení až do roku 1910 místnost u pana Jana Křištofa, pak do roku 1930 místnost u p. Ludvíka Šnicra, od kterého se přestěhovala do nynějších úřadoven v domě p. Frant. Vodičky.

Úřadovalo se původně v úterý a čtvrtek dopoledne a v neděli odpoledne. Úřadování bylo pak změněno na neděle a svátky dopoledne a usnesením valné hromady ze dne 21. března 1936 rozšířeno ještě na čtvrtek dopoledne.

Občanská záložna a půjčovna v Drahotuších jest nejstarším ústavem toho druhu na okrese hranicím, požívá dobrého jména a plné důvěry vkladatelů. Záložna byla vždy vydatnou podporovatelkou pokroku, hospodářského podnikání, spolků vlasteneckých a humánních. Tak hned v začátku svého působení zakoupila záložna 2 secí stroje, později trier na obilí a lis na ovoce k používání členům záložny. Značnou částkou bylo přispěno na znovuzbudování požárem zničeného Národního divadla v Praze, zřízení Národního domu v Novém Jičíně a umožněna stavba české reálky v Lipníku. Záložna jest každoroční štedrou podporovatelkou

místního i okolních sborů dobrovolných hasičů, škol, spolků a všech korporací, kterým v posledních 10 letech byl na darech vyplacen obnos Kč 20.935.84.

Správu záložny obstarává 3členné představenstvo a 10členný výbor. Záložna jest členem Svazu záložen v Praze a podléhá revisi Jednoty záložen v Praze, která jest vždy po 2 letech vykonávána. Úvěrová činnost vztahuje se dle stanov na členy a poskytováním zápůjček pověřen jest výbor. Zápůjčky směněčně převládají. Členské podíly jsou po Kč 20.—. Vkladatelům poskytují se sazby nejvyšší, dlužníkům přichází se vstříc nižší sazbou pod hranici zákonem stanovenou.

Koncem roku 1935 čítá záložna 367 členů s 1092 podíly. Zůstatek vkladů činí 1,853.637.73 Kč, půjček 1,774.415.10 Kč, rezervní fondy dosahují výše Kč 171.173.21, poklad. obrát činil Kč 2,546.247.03.

V r. 1936 jsou správou záložny pověřeni: Olšina Jaroslav, ředitel, Pacák František st., kontrolor a Kuchyňka Stanislav, pokladník. Členové výboru jsou: Erla Josef, předseda výboru, Částečka František, místopředseda, Dunaja Antonín, zapisovatel a tito členové: Vlček Ladislav, Vrána Fr., Melkus Jindřich, Kolich Adolf, Frajs Antonín, Onderka František, Vágner Matěj. Revisoři účtů jsou: Zedek Josef, Slavíč a Jemelka Jaroslav, Klokočí.

Pravidelný přírůstek vkladů v posledních letech jest nejlepším důkazem o oblíbenosti naší záložny, svědčí o tom, že záložna jest vedena obezřetně bez všelikých vlivů politických neb jakýchkoliv jiných a snahou jest všem dle možnosti a co nejlépe vyhověti.

Přáním naším jest, abychom mohli sloužiti všem občanům drahotušským a z okolí a aby své peněžní záležitosti svěřovali svému ústavu, dopomohli tím k vybudování svého mohutného podniku, z jehož většího výnosu mohou pak býti více podporovány místní a okolní školy a korporace.

Stanislav Kuchyňka.

Vývoj ovocnářství a sadů v Drahotuších.

Před rokem 1918 měla již obec Drahotuše velký zájem o vývoj ovocnictví. Původem rozmachu byli majitelé místních zahrad, kteří již před světovou válkou pěstovali se zálibou ovocné stromové pro zdejší podnebí vhodné, místně aklimatisované druhy.

Byly to odrůdy ovoce jádrového: jaderníčka valašská, hranáč gdanský čili místně zvaná Kvardijovské, štrudlové čili kardinál žíhaný, červené tvrdé čili růžencové a jiné. Z hrušek t. zv. pchavka, o níž byl velký zájem v r. 1904 na zemské výstavě v Brně, pořádané Zem. ovocnickým spol-

kem pro markrabství moravské. Ovoce toto mělo na výstavě zvláštní expozici a přičiněním zemřelého ředitele hospodářské školy Jaroslava Bureše z Hranic bylo pisatelem těchto řádků z nařízení zemř. M. Zieglera, řed. pomolog. ústavu v Bohuňovicích, znovu zabaleno a s jiným ovocem odesláno na mezinárodní výstavu do Erfurtu. Z toho lze seznati, že pěstitelé pěstili ovoce hodnotné.

Obec Drahotuše vlastnila již před tím mnoho sadů ovocných, jmenovitě jabloňovou alej podél silnice k Hranicím, vysazenou již skoro před sto lety. Zastoupeny byly jadernice, červené tvrdé, astrachan bílý, řečtáč soudkovitý, sláďe, kardinál žíhaný, reneta ananasová a zlatá zimní parmena. Pak švestková aleje u Rybář tak zv. Závršku, švestková aleje spojující Hranice s Drahotušemi t. zv. Hráza a pak alej Záhumení po jižní straně Drahotuše. Ovoce prodávalo se městským úřadem veřejnou dražbou, jehož výnos připadl obecní pokladně.

Místní mladí hospodáři, absolventi hospodářské školy v Hranicích, značně pak zdokonalili ovocnářství v Drahotuších.

V letech devadesátých vysázena alej podél okresní silnice k Velké.

V roce 1905 vysazuje obec švestkovou domácí

švestky domácí, celkem 1632 kusů, a 1 jabloňovou alej počtem 79 kusů.

Po světové válce zásluhou nově zvolených mladších představitelů města Drahotuše staré aleje švestkové u Rybář, Závršku, Záhumení — severní strana — se kácí a vysazují se znovu ovocným stromovým nejlepším druhu.

Od roku 1924 do r. 1927 vysázena alej Pod humny, alej Nad humny — severní část, alej Pod humny jih, alej t. zv. Hráza, alej k Rybářím pod křížem a alej na t. zv. býčíně.

V r. 1930 vysázeno jubilejní stromořadí presidenta T. G. Masaryka švestkou carskou a od roku 1931 do r. 1935 byly vysázeny aleje od střelnice k Hadovcům a třesňová alej u nemocnice. V téže době provedla se výsadba švestkové aleje na louce u Splavné a švestkové aleje na nově přebrané cestě Nad vápenky od čs. stát. drah a ostatní aleje byly také vysázeny třesňemi, jabloněmi a hruškami. Dnešní stav obecního ovocného stromoví v Drahotuších obnáší již více než dvojnásobný počet stavu v roce 1912.

Stromky pro obec Drahotuše byly kupovány u firem: Josef Mazánek, Soudná, Čechy, Vlk — Vanovice, Jan Vrána, Drahotuše a Karel Libosvar, Podhoří.

Náměstí od Hranické ulice.

alej podél státní silnice k Lipníku a okresní silnice ke Klokočí, v r. 1908 vysázela se jižní strana Drahotuše kol potoka Splavné, v r. 1912 alej Na výhoně, v roce 1919 alej podél potoka Splavné v trati Luh.

Stromky švestkové dříve byly kupovány na týdenních trzích v Hranicích po 3 až 8 krejcařích za 1 kus, byly to však odkopky vypěstěné v zahradách nebo na mezích, z nichž ovoce bylo poměrně dosti veliké a stromy zdravé. Později zásobovala naše zahrady a sady ovocná škola Okr. hospodářského spolku, t. č. ve Velké u Hranic.

V roce 1912 vlastnila již obec Drahotuše 9 alejí

Ovoce sklizené v soukromých zahradách zpracuje se také na mošt a slivovici a hodnotnější druhy prodávají se na trzích v Hranicích a vyváží se rovněž i do M. Ostravy a jiných větších měst.

Dosavadní výnosnost ovocného stromoví je již náležitě prokázána a zajisté i v budoucnosti prospěje značnou měrou k rozvoji hospodářství. Je tudíž velmi záhodno věnovati více péče ovocnému stromoví, neboť je nejen zdroj příjmů, ale také okrasou našeho města.

Naše budoucí generace pozná také důležitost pěstění jakostního ovoce a ocení takto naši práci v oboru ovocnářském.

Jan Vrána.

Za světové války 1914 – 1918.

Světová válka také v Drahotuších způsobila mnoho škod a zanechala mnoho útrap. Sotva byla dostavěna škola, již na počátku války byla roku 1914 zabrána k účelům ubytovacím a během války velmi poškozena a zpuštěna. Rovněž i soukromé byty a stáje byly zabrány k ubytování celého pluku 56 z Wadowic a později pro dělostřelecký pluk 36 z Kolomyje. Ze 7 učitelů drahotušských zůstali v činnosti učitelské jen tři. Děti byly vyučovány po dobu války v soukromých domech.

Po převratu způsobená škoda na školní budově byla odhadnuta na Kč 91.000.— a po dlouhé době a urgencích bylo přiznáno městu čsl. ministerstvem financí na odčinění škody Kč 39.400.— ve státních 3% odškodňovacích dluhopisech.

K zasklení rozbitých oken ve školní budově použito skla obrazových rámců potentátů, umístěných ve vojenské akademii v Hranicích. V r. 1917 zabrán byl z farního kostela »umíráček« a ostatní staré zvony zachránil zdejší farář Msgre Dr. František Přikryl. V prvních letech války v Drahotuších bída nebylo, naopak tím, že bylo v Drahotuších ubytováno vojsko, mělo obyvatelstvo dostatek potravin, neb vojenská správa potravinami nešetřila a vařilo se všeho nadbytek, takže obyvatelé přemírou vařené stravy odebírali od vojska, krmili sebe i také drůbež a zvířata. Později však doléhala bída i zde a nedostatek potravin, jichž ceny úžasné stoupaly.

*

Převrat 28. října 1918.

Radostné vzrušení zmocnilo se všeho obyvatelstva města Drahotuš, když zdejším nádražím pronikla v noci z 28. na 29. října telegrafická zpráva o prohlášení samostatnosti Československa. Ihned 29. října byly Drahotuše se sousedními Hranicemi plny vzrušení a oslavy. Zvenkova proudily zástupy lidu ulicemi města poslem na kole svolaného. Hudby hrály, lid jásal a provokující Němci a Židé uzavřeli se ve svých bytech.

Ze Sokola utvořila se národní obrana a obsadila nádraží. V Drahotuších byl pak večer 28. října uspořádán za úplného osvětlení města, vyzdobeného prapory, pochodňový průvod s hudbou, s oken radnice promluvil k shromážděnému lidu kandidát filosofie Komárek. Radostné chvíle státního převratu prožívaly Drahotuše a sotva přešly prvé radosti vzrušující, konaly se 15. června 1919 první demokratické obecní volby.

Hřbitovní kostelík.

Antonín Čoček,

továrna na výrobu cement. zboží a umělého kamene v Drahotuších. Založeno r. 1925.

Podnik vznikl za nahodilých okolností v Jezernici u Lipníka. Otec nynějšího majitele, Julius Čoček, rolník v Jezernici, koupil svého času v místě chalupu, na níž bylo nutno dáti novou střechu.

Ant. Čoček, majitel závodu.

Aby však nemusel krytinu kupovati a draho platiti, pořídil si potřebné nářadí k výrobě tašek, opatřil si několik forem a sám pak si zhotovil krytinu na střechu koupené chalupy. Občané-zájemci o krytinu z obce Jezernice požádali jej o přenechání podobné krytiny a tím způsobem byl dán základ k založení podniku, jenž byl později přeložen nynějším majitelem do Drahotuš.

V roce založení byli zaměstnáni 3 dělníci. Vyráběla se krytina (tašky) a roury. V r. 1926 pracovalo již 8 dělníků a výroba se rozšířila již o další druhy zboží. V r. 1928 byl již počet dělníků 12 a k dosavadním výrobkům zařazena také výroba umělého kamene. V dnešní době zaměstnává 22 odborně zapracovaných dělníků, mimo ostatních zaměstnanců při různých pracích a dopravě potřebného materiálu k výrobě a hotového zboží. Na místě původní nepatrné výroby postaveno skladiště a několik samostatně rozdělených provozoven, v nichž je umístěn značný počet strojů s příslušným zařízením a nářadím.

V podniku se vyrábí toto zboží: cementová krytina střech, nepromokavá, různých barev, škváro-

betonové stropnice všech délek, roury studniční a kanalizační, dlažba chodníková a mosaiko-cementová různých druhů a barev, ploty okrasné i plné, plotní sloupky, studniční a jiné poklopy, komínová dvířka dvojí, koryta pro vepřový a hovězí dobytek, žlaby pro stáje a veškeré jiné cementové výrobky seriové anebo dle nákresů. Dále betonové schody a z umělého kamene všech rozměrů a barev. Na stavbách zhotovuje terazzové podlahy a obklady všech barev a odstínů, leštěné nebo napsuštěné.

Vyrobené zboží prodává za ceny konkurenční a dodává vlastními vozidly až na místo určené. — Svým seriosním jednáním získal zákazníky i ve vzdálených krajích Moravskoslezské země a může býti tudíž podnik zařazen mezi ostatní podniky podobného druhu na Moravě i ve Slezsku.

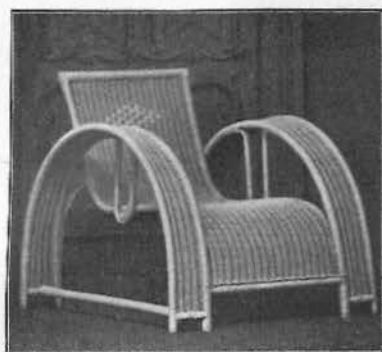
Odbornou znalostí a obchodní zdatností nynějšího majitele továrna dále se zvětšuje a je v plném provozu a ani stávající všeobecnou hospodářskou krizí nijak neutrpěla.

**NEPROMOKAVOU
CEMENTOVOU KRYTINU
A OSTATNÍ CEMENTOVÉ
VÝROBKÝ V NEJLEPŠÍM
PROVEDENÍ**

**DODÁ RYCHLE
A LEVNĚ FA:**

ANTONÍN ČOČEK, DRAHOTUŠE TEL. 5
FILIÁLNÍ SKLADIŠTĚ: HRANICE - WILSONOVA.
UMĚLÝ KÁMEN - DLAŽDICE - TERACCO - SCHODY - ROURY A T.D.

Podnik vlastní rozsáhlé pískové doly v Drahotuších a v roce 1927 byl na Krajské výstavě v Hranicích vyznamenán I. cenou s právem ražení zlaté medaile.

Pletený nábytek

květinové stolky dle nejnovějších
vzorů z proutí i z peddigu, jakož
i veškeré košíkářské zboží dodá

FRANTIŠEK PÁTÍK

velkovýroba košíkářského zboží

Telefon č. 3.

DRAHOTUŠE

Nábytek v moderním slohu se zárukou
a veškeré práce stavební provádí

Jos. Sedláček
stolařství v Drahotuších.

Akciová společnost drobových lomů

GEISLER & SRNA V MOR. OSTRAVĚ

Lomy modré droby: Hrabůvka a Milenov u Hranic, Výkleky u Lípničky n. B. - Žulové lomy: Frýdberk a Kaltenstein ve Slezsku.

Kámen dlažební, stavební, pomníkový, záhozový štětový atd. - Štěrk všech druhů.

Vyrábí:

Šlechtěné omítky a umělý kámen „Geislerolit“, vyráběné z lá drobového písku nepřekonatelné jakosti. ♦ Telefon 23-02.

Fr. Koutný

pekařství

Drahotuše

Ant. Bekárek - Vojtěch Bekárek

Drahotuše - náměstí

Zboží koloniální a smíšené. Sklad
uhlí a koncesov. prodej časopisů.

Spořitelní a záloženský spolek v Drahotuších

zapsané společenstvo s neobmezeným ručením

Představenstvo: Tůma Emil, starosta.

P. Fr. Vinklárěk, místost.

Karel Škop, pokladník.

Založen r. 1920. Nyní čítá spolek 156 členů.
Úřaduje v neděli a svátky od půl 8. hodiny
do 12. hod. dopoledne. - Přijímá vklady od
členů i nečlenů a úrokuje je dle vládního
nařízení z roku 1933.

Prodejna, správkárna, pedikura

Rata Drahotuše

Popp Bohuslav

Drahotuše - závod krejčovský

Speciální výroba jezdec. kalhot a stejnokrojů

Lud. Wellart a syn

Trávnícké válcové mlýny

Hranice-Drahotuše

Nákup obilí. - Výměna obilí za mouku.

Prodej mlýnských výrobků.

Zadáno pro firmu

Josef Žalmánek,
dlaždičský mistr

ve Vsetině

Robert Červenka

staveb. a techn. kancelář v **Drahotuších** ● provádí veškeré druhy staveb, výpočty, odhady,
dozory a do oboru spadající technické práce

MUDr. Oskar Weissbrod

prakt. lékař **Drahotuše** – Náměstí 113 (u Vlčků). – Ord. od 8—10, 3—5, neděle a svátky od 8—10.

